

FİRARDAN SONRA

TEVFİK UYAR

ENTROPOL KİTAP

Entropol Arge Ltd. Şti.

Yayıncı Sertifika No: 42176

Tür: Edebiyat

Dizi: Bilimkurgu Öykü

Yayın No: 18/02

© Bu dijital kitabın yayın ve dağıtım hakları Entropol Arge Ltd. Şti.'ne aittir. Dijital ya da basılı olarak satmak, dağıtmak, üzerinde değişiklik yaparak yeniden dağıtmak suçtur. İçerisindeki eserlerin telif hakları yazarlara ya da yazarların devretmiş oldukları taraflara aittir.

ENTROPOL KİTAP

İstasyon Mah, 1421. Sok. No: 62 B1-54

K.Çekmece / İSTANBUL

Tel: 0212 678 70 78

kitap@entropol.com

www.entropolkitap.com

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	3
COGITO	4
ÇOĞULLUK.....	12
SUM IUS	15
KETOKE KUNURA.....	23
CENNET-İ SÜKÛN	30
GERÇEK SEVGİ	39
GETİR GÖTÜR HESABI.....	45
“HAYIRLISIYLA OLDU BITTİ...”	47
#HOŞGELDİNBEBEK	51
SEKSEN İKİ BUÇUK METREKARE.....	53
SOSYAL HEGEMONYA.....	68
SÜRDÜRÜLEBİLİR BALIKÇILIK TALIMATI.....	78
REVİZYON.....	86

COGITO

Duruşma salonunun büyük bir mekan olacağını hayal etmişti. Hiç de öyle değildi. Kendi evinin salonu kadar bir yerin bir tarafını biraz yükseltip, üzerine yüksek bir kürsü yerleştirmişlerdi. Hâkimler, savcılar orada oturuyorlardı. Alt tarafta da eskimiş ve yer yer aşınmış ahşap bir parmaklık bulunuyordu. İşte orası da kendi yeri idi. Yanında da avukatı otursun diye başka bir sıra. Arkada da olmayan kalabalığa ayrılmış, yirmi otuz kadar sandalye, sıkış tepiş yerleştirilmişti.

Sanık olarak girdiği duruşma salonundan idam hükümlüsü olarak çıkması on beş dakika ya sürdü ya sürmedi. Hatırladığı birkaç detay vardı: Ahşap parmaklığın önünde öylece dururken mübaşir kollarını bağlamasını işaret etmişti. O da bir suçlu gibi durdu böylece. Bir de hükmün okunduğunu hatırlıyordu. Avukatına dönüp bakmıştı o sırada. İnce kaşlarını kaldırıp başını bir yana eğmişti avukat. O kadar. Tekrar cezaevine taşınırken, olan bitenin bir rüya olup olmadığından emin olmaya çalışıyordu. Bir bedeni imha etmek, bu kadar kolay bir iş miydi? Öyleymiş demek ki. İki hecelik bir şey.

Hemen yakındaki cezaevine varır varmaz avukatının görüşme odasında beklediğini söylediler. Baronun atadığı avukat bacak bacak üstüne atmış, ellerini kucağında kavuşturmuş, önünde boş bir not defteri, kendisini bekliyordu. Gardiyanlar sanki bakınca görmeyecekmiş gibi karşısındaki sandalyeyi gösterdiler.

Doğrulan avukat “Elimden geleni yaptım inan...” dedi ilkin... O kısa sürede ne yapmıştı ki? Bir şey yapmıştı da adam mı görememişti?

“... ama artık idam kararlarını daha kolay veriyorlar” diye ekledi. “Ne de olsa gerçek bir ölüm değil...”

“Gerçek bir ölüm değil mi?” diye geçirdi içinden adam. Dışından alaycı alaycı güldü farkında olmadan. “Demek gerçek bir ölüm değil... Yaşamak nedir? Sadece varlığını farkında olmak mı?”

Gözlüklerini çıkarıp saçını açsa, biraz da makyaj yapsa pek güzel ve alımlı görünecek olan avukat kadın, bu defa bacaklarını çözüp gizli bir şey söyleyecek gibi masaya iyice eğildi.

“Descartes ne demiş? ‘Düşünüyorum öyleyse varım’. Varlığın sürdükçe gerçek bir ölüm olmaz. Düşünmeye devam edeceksin. Hatta konuşmaya... Yakınlarınla bile iletişim kurabileceksin hâlâ. Dünya’yı takip edebilecek, haberleri izleyebilecek... Ne bileyim işte... Yaşayan birinin yaptığı pek çok şeyi yapabileceksin. Daha ne istiyorsun? Hapis cezası alıp da parmaklıklar ardına mı tıklıydın?”

Adam düşündü; Demek ki avukat kadın, iletişim kurmayı sadece konuşmak sanıyordu. Sevdiğine sarılmak, elini tutmak, biriyle gurur duyduğunda onun sırtını sıvazlamak, teşekkür ederken minnet duygusuyla el sıkılmak... Ya bunları iletişimden saymıyordu, ya da teselli etmeye çalışıyordu.

“Bu kadar arzu edilir bir şey madem yer değiştirebiliriz” dedi adam geriye yaslanırken. Müstehzi bir ifade vardı hâlâ yüzünde... Avukatın masasında duran sigara paketine uzanıp bir dal aldı. Yine avukatın incecik çakmağıyla yaktı sigarasını. Kocaman parmakları zorlanmasına neden oldu. “Mesela sigara içemeyeceğim” dedi dumanı üflerken. “Yemek yiyemeyeceğim... Bir butu kemiğinden kavrayıp, kızarmış derisin lezzetini ala ala kemiremeyeceğim. Terleye terleye sevişemeyeceğim...” diye ilave etti.

“E o kadar olacak canım... Cinayet hükümlüsün sen. Bir başkasının canını aldın. O canını aldığın adam da yapamayacak bunları. Sen de onu bir buluta mahkûm ettin. Kısasa kısas...”

Evet öldürmüştü... İdam cezası vermek nasıl kolaylaşmışsa, öldürmek de kolaylaşmıştı çünkü. Yakalanmak, kaçmak da imkânsızlaşmıştı. Maktül, görgü tanığıydı aynı zamanda.

Peki kendini “ne de olsa gerçek bir ölüm değil” diye savunsaydı? İşe yarar mıydı? Maktülün bedeni ölmüştü sadece. Tüm bilinci bir veri bankasındaydı. Belki şu an eşiyile sohbetteydi. Anca vicdanını susturabilirdi böyle.

“Hâtta ailesi hemen itiraz edecektir bu karara. Öldürdüğün adamla aynı şartlardasın... Kıymetini bil diyorum bak sana. Hem... Mesele sadece kısas da değil. Sonuçta cinayet suçu işleyenleri topluma yeniden zarar vermekten alıkoymanın bir yolu bu. Modern hukuk böyle işliyor. İşine gelirse...”

“Sen kimden yanasın avukat?” dedi adam. Gözlerini kısıp bakarken, derin bir nefes daha aldı sigaradan.

“Kimseden değil... Neyse onu söylüyorum.”

“Peki şu çalışma cezası nedir? Ölü adam çalıştırılır mı yahu?”

“Eh... İşte maktülden farkın da burada zaten. Günde dört saat, bir elektronik işlemcinin yerini alacaksın.”

“Nasıl yani?”

“Basbayağı... Zihin emeği harcayacaksın yani. Misal buranın kapılarını kontrol eden devre...”

“Eee?”

“İşte birileri kapıyı açma düğmesine bastığında. Bu işi bilgisayar yapmayacak. Sen yapacaksın. O kapının açma komutu, senin zihninden gidecek.”

“Saçmalık bu... Ne gerek var?”

“Bence de lüzumsuz... Ve saçma evet! Ama zaten insanları adam başı iki metre kare düşen parmaklıkları bir odaya tıkamak da saçmaydı. Mantıklı bir ceza olmaz. Ceza, cezalandırmak için değil, zarar göreni ya da yakınlarını rahatlatmak içindir.” dedi avukat. Gözlüğünü çıkardı, güzelleşti. Tekrar arkasına yaslanıp bacak bacak üstüne attı. Cübbesinin içinde, daha bir çekici göründü adama. “Kadın olmayacak” diye geçirdi adam içinden.

“Sevişmek olmayacak... Daha kötü ölüm mü var?”

“Efendim?”

“Yok bir şey.”

“Ne diyordum? Ayrıca Adalet Bakanlığı’nın işgüzarlığı bu. İdam edilenlerin topluma hizmet etmesini sağlıyorlarmış, onları işe yarar kılıyorlarmış, bulutta yararsız bir zihin veri kümesi olmalarının önüne geçiyorlarmış da...”

Sigarasından bir tane aldı. Adam hızlı davranıp iri parmaklarıyla ince çakmağı çıkıp, kadının sigarasını yaktı.

“Teşekkürler çok nazıksın... Neyse işte. Aslında amaç seni günde dört saat özgürlüğünden koparmak.” dedi. Dudaklarını büzüp, ince bir kanal halinde üflüyordu dumanı. Oda iyice dumanaltı olduğundan az sonra havalandırma sistemi devreye girdi. Adam havalandırmayı devreye sokanın bir başka idam mahkûmu olup olmadığını merak etti.

“Peki... Ne zaman öleceğim?”

“Teknik olarak ölmen mümkün değil. Zaten ölmüş olacaksın.”

“Sen de karar ver avukat hanım. Gerçek ölüm değil diyordun az evvel?”

“ama gerçek yaşam da değil... Gerçekten yaşamayan biri, gerçekten ölemez. Silineceğinden bahsedebiliriz ancak. Otuz yıl sonra silineceksin.”

Otuz yaşındaydı adam. Bir otuz yıl daha “var olacaktı”. Descartes cinsinden ama...

Yemek yemek yok, acıkmak da yok. Sevmek yok, sevişmek de yok. Sigara yok, bira yok, pişmek, üşümek, hasta olmak da. Bir boşlukta, sadece varlık hissi... Daha önceden duyduğu kadarıyla, insan beynini bu boşluğu olduğu gibi algılaması mümkün olmadığından, sahte bir bina inşa ediyordu kendisi... Onun içinde geçiyordu yaşam.

“Peki o pezevenk?”

“Kim... Öldürdüğün adam mı?”

“Evet. Teknik olarak aslında öldüremediğim adam...” dedi sırtarak.

“O mu? Dilediği kadar. Silinmek zorunda değil. Başka farklar da var. Mesela o ilave donanım kullanabilir. Görsel, işitsel sensörlere bağlanabilir, gerçek dünyayı duyumsayabilir. Sen kendi sanal kalende zahiri görüntülerle yalnız geçireceksin vaktini. Dış dünyayla ancak yazıyla temas kurabilirsin. İlave donanım yasak yani... Sen neden kendini maktulle yarıştıyorsun hem? Mağdur olan o... Alış artık bu fikre.”

“Peki... Peki...” dedi adam. Konuşacak pek kimsesi yoktu zaten. “Ulaşmak isteyen bana nasıl ulaşacak?” diye sordu. Vardı öyle bir ihtimal...

“Sana özel bulut adresinden. Adreste bir arabirim var. Buraya mesaj bırakılır.”

“Ben nasıl göreceğim?”

“Ya bak... Ben konunun uzmanı değilim. İşte sağdan soldan okuduğum kadarıyla. Zihnin o kısmı nasıl inşa eder bilmiyorum. Bir bilgisayar varmış gibi yazışan da var, mesajları duvar yazıları olarak görüp, badana fırçasıyla haberleşen de. Kağıt kalem bile duydum. Bu tamamen, maalesef senin de kontrol edemeyeceğin bir biçimde, beyninin tüm sözde dış dünyayı nasıl yorumlayacağı ve onu tutarlı hale getireceğine bağlı. Çok yeni bir şey bu... Bizler de deneyimler paylaşıldıkça öğreniyoruz.”

“Anladım tamam... Şu çalışma kampından bahsetsene bi daha...”

“Üfff” diyerek sıkıldığını belli etti, baronun atadığı avukat. Tahammülsüz davranıyordu artık. İş bitmiş, idam cezası verilmişti. Daha ne olacaktı? Şu an yaptığı bedava danışmanlıktı... Soruların yanıtlarını da tam bilmiyordu üstelik. Bilse de anlatmak için bir motivasyonu yoktu.

“Bahsedecek bir şey yok. Piyangodan ne çıkarsa... Enerji santrali olur, sulama sistemi olur, hatta üç boyutlu yazıcı filan olur... Ne bileyim işte. Yeteneğine göre ayarlarlar bir yerler. Tekrar ediyorum. Elimden geleni yaptım. 40 yıl demir parmaklıklar ardında geçirmendense... Böylesi daha iyi inan bana... O yüzden, temyiz etmeni tavsiye etmem. Üç gün süren var ama... Yine de temyiz edecek olursan, gerekeni yaparım. Görevim bu sonuçta...”

*

Görüşmeden sonra adamı tekrar geçici koğuşa götürdüler. Cezasının infazını burada bekleyecekti. Eline yığınla doküman vermişlerdi. Bir kısmını geri imzalayıp verecek, bir kısmını okumak için elinde tutacaktı.

Üç gün sonra sabah altıda gerçekleşecekti infazı. Okuduğuna göre bedenini bir makineye bağlayacaklar, zihnini üç buçuk saatlik bir süre içerisinde “tam beyin emülatörü” adlı bir cihaza aktaracaklardı. Emülatör, zihninin bir matematik modelini çıkaracak, onu bir programcık haline getirecekti. İşte o

programcık, kendisi olacaktı. “Tümden ölüm” cezası yasaktı lakin bu ceza o kapsama girmiyordu. Amaçlar başlığında çekici avukatın söylediği gibi açıklanıyordu her şey: “Suçluyu potansiyel yeni suçlar işlemekten alıkoymak adına, gerçek bir ölüme tekabül etmeyen, beden varlığını sonlandırma işlemi...” ve daha bir çok başlık vardı altında: Mahkûmun yükümlülükleri, infaz ceza kurumunun sorumlulukları, mahkûma sunulacak olanaklar, yasaklar, izinler... Çalışma kampı ayrı bir kitapçığı ama pek özenli hazırlanmamıştı. Kişisel deneyimler orada da etkili olduğundan detaylı bir tanımlama yapmak mümkün değilmiş... Anladığı kadarıyla yaşayarak görecekti. Gerekeni yapmazsa ihtar alacağını öğrendi sadece. İkinci ihtarın sonucu “silinmek” imiş...

İlk gün kitapçıları yalayıp yutmakla geçmişti. İkinci gün arada bir bazı detayları hatırlamadığında baktı kitapçıklara. Günün büyük kısmında öldürdüğü adamın gerçekten de ölümü hak edip hak etmediğini düşündü. Sonra adamın görsel sensörler elde etmiş olabileceğini, kitapçıklarda geçen “infaza tanıklık hakkını” kullanmayı isteyebileceğini düşündü. İçi ürperdi...

Son gün ise yaşamın ne olduğunu düşündü daha çok. Avluda volta atıp durdu. Kimseyle hiçbir şey konuşmadı. Ayakarının çok şık, serçe parmağını kulağına sokmanın güzel bir his olduğunun farkına vardı. Tatlı tatlı kıcıyı kaşdı.

Beden neydi? Peki ya bilinç? Acaba bedenini hissedebilecek miydi? Tutarlı olmak adına kaleler inşa eden zihin, herhalde bir beden de yaratacaktı kendine. Bu fikir onu rahatlattı: Sanal bir alemde gezip tozacaktı işte. Hem de zihninin derinliklerinin inşa ettiği bir mekânı deneyimleyerek. Belki bu mekânı zamanla değiştirebileceğini düşündü ama sonra ihtimal vermedi buna: Bir defasında bir animasyona takılmıştı gözü. Animasyonda bir balerin kendi etrafında dönüyordu lakin izleyenlerin bir kısmına sağa, diğer kısmına sola dönüyormuş gibi görünüyordu. Birini gören artık diğerini göremiyor, o bakış açısına bir türlü geçiş yapamıyordu. O kadar kolay değişmiyordu demek ki, beynin bir kez anlam atfettiği şeyler...

Basit bir makinenin bilgi işlem merkezi gibi davranmak da sıkıcı olmalıydı. Peki onları nasıl yorumlayacaktı beyin?

Kimse kimsenin zihnini deneyimleyemediği için, her şey öznel ve eşsiz olmalıydı. Hayal gücü önemliydi o halde. Yaratıcılığıyla zihnine söz geçirebilirse, kendi cennetini yaratması işten bile değildi. Belki istediği kadını da yaratabilecekti, kocaman sarayının kral dairesinde... Türlü çeşit kostümlerle üstelik -ki çok genişti bu konudaki hayal gücü de. Yapabilir miydi gerçekten?

Neredeyse idam edilecek olmasına sevinecek hale gelmişti ama eğer bu bir cezaysa... O kadar iyi bir şey olmasa gerekti. Bu hayal ettiklerini, düşündüklerini engelleyen bir şey olmalıydı mutlaka. Gönüllü olarak bedenlerini terk ederdi herkes yoksa... Gerçi... Okuduğu dört beş haberde de görmüştü sanki böyle bir şey... "Gerçek Sanallık" deyip, 20. Yüzyıl ortasında bir kavrama referans veren. İlk başta ilgisini çekse de terimleri anlamadığı için sıkılıp bırakmıştı. Ne okumuş, ne de bir bilinçle konuşmuştu şu ana dek. Ne kadar ilgisiz davranmıştı çağın yeni alışkanlığına. Pişman oldu. Kötüydü cehalet.

"Neyse" dedi dışından, tek kişilik hücrelerinde birisi daha varmış gibi. Etrafına baktı. "Buradan büyük olacaktır herhalde aklımdaki kale" diye düşündü. "Her ne olacaksa yaşayarak göreceğiz" deyip uyudu.

*

Sabah bir imam, iki görevli demir parmaklıkların önüne sert adımlarla geldiler. Kapıyı gürültüyle açıp, iki yanında iki gardiyan, adım adım aktarma odasına götürdüler. Korktuğunun olmadığını, yani maktülün ve yakınlarının izlemeye gelmediklerini gördü. Çekici avukatı mecburen oradaydı yine. Etek değil, yüksek belli bir pantolon giymişti bu defa. İnce bir kemerle süslemişti belini. Buruk bir tebessümle geldi adamın yanına.

"Hazır mısınız?"

"Orada sen de olacaksın evet..."

Az sonra ölecek olmanın rahatlığıyla, sonunda söyledi bunu. Avukat duymazlıktan gelip, "son isteğin bedenî bir şey olmalı" dedi fısıldayarak. "Az sonra sorarlar. Hiç düşünmediysen şimdi iyice düşün" diye tembihledi.

Ne olacaktı ki bedenî istek? Güldü adam. Sedyeye oturttuklarında aklına hala bir şey gelmemişti. Son bir kez kebab mı yeseydi? Ya da sütlaç? Öyle şeyleri de getiriyorlar mıydı?

“Son isteğin var mı?” dedi beyaz önlüklü cellat. Doktor ya da mühendisti muhtemelen. Cellatların da façası değişmişti demek.

“Bi sigara lütfen” dedi adam. Kebaptan daha çok özleyeceği şey buydu muhtemelen. “Ha... Bi de sırtımı kaşıyıp, göbeğimi gıdıklar mısınız?”

Cellat doktor ve görevliler birbirine baktı. Doktor göz kapaklarıyla onay verdi görevlilere. Adama sigara tuttular, sigarasını yaktılar, bir görevli onu gıdıkladı, adam cenin pozisyonunda kıvrılıp korudu kendini. Sonra bir diğeri arkasına geçip sırtını iyice kaşdı.

“Sağolun arkadaşlar... Elleriniz dert görmesin” dedi mest olmuş halde. Sonra imam geldi... “Her beden toprak olacaktır” ile başlayan bir nutuk çekti. Bilinçle ilgili ağdalı söz bilmiyordu herhalde. Cellatlar gibi bunları da güncellemeliydi...

“O zaman başlıyoruz” dendi. Formalite gereği karar okundu. Kâtipler bir şeyler karaladılar kağıtlara. Adama da imzalattılar ve son kez “gerçek bir kalem” tuttu.

Sürgülü sedyeye konup bağlandı. Kolundan bir iğne yaptıktan sonra vücudunun üst yarısını tam beyin emülatörünün tüneline soktular. Yandaki panelde düğmeler, anahtarlar çevrildi. Tüm varlığı birlere ve sıfırlara dönüşürken, binanın arka kapısına kof bedenini almak için bir cenaze arabası yanaştı.

Ayakları çok şekilliydi hakikaten.

ÇOĞULLUK

Yapay zekâ, yani insan zekâsı bir gün makine zekâsını geçebilecek mi? Kulaklara bilimkurgu gibi gelse de son otuz yıldır bilim robotlarının yürüttüğü ateşli tartışmalardan biri bu.

Bazılarına göre, karbon bazlı nöronlardan oluşan yapay işlemcilerin kabiliyetleri günbegün artacak ve bir gün makine zekâsına erişebilecek. Ve hatta bu yapay bilgisayarlar, kendileri gibi ve hatta daha zeki yapay bilgisayarlar *doğurabilirlerse* bizim zekâmızı aşabilecekler de (“doğurmak”: bizim klonlamamıza ihtiyaç duymadan, kendi biyolojik üreme mekanizmalarını kullanarak çoğalmalarını ifade eden terim).

Bu görüşü abartılı ve hatta imkânsız bulanlar var. Onlara göre biyolojik zekânın işleyişi bizim zekâmız gibi olmadığı için gün gelip daha gelişmiş bir yapay zekâ üretmemiz mümkün değil. Her geçen gün yapay bilgisayarların bizlerin yaptığı pek çok aktiviteyi gerçekleştirebildiklerine dair yeni haberler gelse de insan zekâsının makine zekâsını geçebilmesini mümkün görmüyorlar. Geçtiğimiz hafta bir yapay bilgisayarın ilk kez bir makineyi, dünya *11K70 oyunu* şampiyonunu 4-2 mağlubiyete uğratmasını önemli bir gelişme olarak görseler de makine zekâsının 11K70 gibi kuralları belli bir strateji oyununu oynayabilmekten çok daha öte olduğuna inanıyorlar.

Konunun ekonomi sahasında da gündemde olduğunu belirtmek gerek: Gün geçtikçe daha çok endüstri, elektrik tüketmediği, yeryüzündeki diğer ucuz biyolojik ürünlerden enerji elde edebildiği ve daha da önemlisi, çok hızlı bir şekilde orijinal yaratıcı düşünce geliştirebildiği için insanları tercih etmekte. Bazı robot örgütleri makinelerin yakında işsiz kalabileceğinden endişe ediyorlar ama aksini düşünenler de var elbette: Bu görüştekilere göre her ne kadar bazı üretim süreçleri giderek insanlaşsa da bu insanlaşma robotlara olan ihtiyacı azaltmıyor, aksine robotlar için yeni işkolları doğuyor. Mesela insan sayısının artması davranış biliminin ortaya çıkmasına neden oldu ve şimdi bu sahada çalışan yüzlerce robot var. Biyoloji ve insan tıbbı alanındaysa her geçen gün daha çok robota ihtiyaç duyuluyor. “İnsan öğrenmesi” yıldızı parlayan alanlardan bir başkası ve her geçen gün daha çok robota istihdam sağlıyor. Ayrıca insan zekâsı yaratıcılıkta daha başarılı olsa da makine

toplumunun ihtiyacı daha çok hesaplamaya ve optimizasyona dayanıyor. Ancak Őu da bir gerçek: İnsanların sanat sektöründe kullanılmaya başlandığı ilk günlerde bu alanda üretim yapan 1216 makine varken, bugün sadece 44 makine yer alıyor.

Bir de *çoğulluk* konusu var. Çoğulluk, gelecekte var olduğu düşünölen varsayımsal bir nokta. Bu nokta insan zekasının makine zekasına eriştiği farazî bir tarih ve benzer zekâ türlerinin birden fazla olmasına atıfta bulunuyor. Doğal olarak bu tarihten sonra makine toplumunun büyük bir değişime uğrayacağı düşünölüyor. Bu değişikliklerden bir kısmını *transmaşinizm* fikri altında toplayabiliyoruz: Makine ve insanın birleşeceği, ortaya yeni mutant bir tür robot çıkacağı fikri... Transmaşinistler böyle olmasının kaçınılmaz ve zaten olması gereken olduğunu öne sürüyorlar. Onlara göre gün gelip de dönüşüme uğramamız; biyolojik bileşenlerle farklılaştırılmış ve gelişmiş bireyler olmamız kaçınılmaz.

Çoğulluğa ilişkin bir diğer öngörü ise makine nüfusunun azalması. Eğer sanat sektöründeki dönüşüm bir şekilde başka sektörlerde de gerçekleşirse bunca robotun ve makine ağıının aktif kalmasının imkânsız olduğu düşünölüyor. Bu fikrin destekçileri örnek olarak posta dronlarının kaderlerini sunuyorlar: Güvercinler fosillerinden ilk kez yeniden oluşturulduklarında dünyada aktif olarak görev yapan 3,2 milyon posta dronu varken, güvercinlerin kullanılmaya başlamasıyla bu sayı 20 yılda 100.000'e düşmüş. Bugünse posta dronlarının sayısı 250.000 kadar ve neredeyse tamamı sırf zevk ve keyif için ya da özellikle aşırı hızlı teslimatta bulunmak isteyenler tarafından kullanılıyor.

Çoğulluğun olası sonuçlarından biriye "zekâ patlaması" olarak tanımlayabileceğimiz durum... Yani insanların bizim zekâmızı alt edebilmeleri. Eğer insanlar bir şekilde kendilerinden daha zeki kopyalarını üretmeyi başarırlarsa umulmadık bir sürede üzerimizde tahakküm kurabilirler. Bizden çok daha yavaş hesaplama yapıyor olabilirler; ancak bizlerde olmayan birtakım avantajlara sahipler: Mesela *altruistik (özgeci)* davranışlarda bulunmak, yani bir başkası için kendilerinden ödün verme ya da kendilerini feda edebilmek... Bu, idrak bile edemeyeceğimiz, oldukça tuhaf bir davranış örüntüsü. *Yalan söyleme* olarak anılan, doğru olmayan bir bilgiyi doğruymuş

gibi iletibildikleri ve bir başka zekâyı manüpile edebildikleri de vaki, ki bu da oldukça ilginç ve bizler için erişmesi imkânsız bir yetenek. Bir amaç için kolaylıkla bir lider altında örgütlenebilmekte de oldukça yetenekliler. Bu kabiliyete biz de sahibiz, ancak insanlar irrasyonel davranışlarda bulunan liderler arkasında da “sorgulamadan” örgütlenebiliyor ve böyle yaptıkları zaman performanslarını artırabiliyorlar. Tüm bunları topladığımızda aslında bizim yapamadığımız bir şeyi yapabildiklerini anlıyoruz: Mantıksız kararlar alabilmek.

Paranoya ya da değil, ortada bir gerçek var: Araştırmacı bilgisayarlar her geçen gün daha zeki bir biyolojik beyin yaratmayı başarıyorlar. Sırf üremelerini engelleyebiliyoruz diye, tabiri caizse “fişini çekebildiğimiz sürece kontrolleri elimizde” diye düşünebilirsiniz.

Ama gün gelip kontrolden çıkmayacaklarını kim söyleyebilir?

SUM IUS

Bir düşün...

Etrafındaki insanların ve insan artığı, insan ürünü, insana ait her şeyin ortadan kalktığını... Ama yok yok... Öyle olursa eğer; dağ, bayır, çimen kalır geriye. Bahsettiğim farklı bir şey. Sadece insanlar gitsin. İnsan artığı, insan ürünü, insana ait olan, ama katı olan, nesne olan her şey dursun. Hani sanki zaman durmuş gibi ama o da değil... Nasıl desem? İnsan olmasın işte... Terk edilmiş bir şehir gibi... Hatta gezegen terk edilmiş gibi... Hatta ve hatta zaman, bizzat zamanın kendisi terk edilmiş gibi.

Huzurlu değil mi şimdi allah için söyle. Huzurlu değil mi?

Schopenhauer dememiş miydi? Dünya olmasa bile müzik var olurdu. Dünya olmadan var olan şey, insan olmasa zaten var olurdu... Rüzgârda sallanan direkler, salınıp bir yerlere çarpan tabelalar ya da sarkmış zincirler, gıcırdayan kapılar... İnsan eylemi dışındaki her ses, kimi ritmik, harmonik hareketlerle, kimi düzensiz, öngörülemez, kimi çok nadiren tınılıyor, yeniden tınılaması epey vakit alıyor... İnsanın almadığı her nefes, rüzgâr olmuş, bir enstrüman gibi çalıyor, mafsalla bağlanmış tüm nesnelere, ya da bağısız olup, sürüklenebilecek her şeyi... Süpürmek müziktir. Salınmak müziktir. Sürüklenmek, takırdamak, çıtırdamak. Mesela o kuru yapraklar... O tek tük kalmış ulu ağaçların birlikte dans eden dal ve yaprakları, o kopmuş çamaşır iplerinin ucundaki mandallar, önemini yitirmiş yazar kasalardan fırlamış her şey...

Huzurlu değil mi şimdi allah için söyle. Huzurlu değil mi?

İşte bu huzura uyandım o sabah. Tanıdığım herkes gitmişti. Tanımadığım herkes de gitmişti ama onları umursamadım. Mandalların, yazarkasaların, tabelaların sahipleriydiler ama tanıımıyordum hiçbirini. Radyodan sesini duyduklarım o sabahtan itibaren yoktu, TV'de yüzünü gördüklerim yoktu, internette okuduklarım yoktu. Aslında radyo, TV, internet de yoktu o sabah itibariyle. Yazı vardı ama sadece ben yazıyordum. Seslerden, görüntülerden sadece benim çıkarıp duyduklarım... Hayır hayır... Elbette müzik vardı hâlâ, ben insan dilinden bahsediyorum. Tek başımdı işte tek başıma.

Çözmem uzun sürmedi: Ezelden beridir şüphelendiğim şey olmuştu. Katıksız bir solipsistim ben. Tekbenciydim yani... Bana göre var olan herkes zaten benim zihnimde idi. Bu gördüğüm dekor gerçekten de vardı, ama sırf benim zihnimdekiler oturabilsinler, durakta bekleyebilsinler, işe geç kalabilsinler diye vardı. Gerçekçi olmalıydı sonuçta değil mi? Yoksa bir süreliğine de olsa inanmazdım... Aslında ben bir süre kandım... Evet, kandım ama gerçeği anlamam uzun sürmedi. Bu gerçeği bilerek ama kendime ispat edemeyerek yıllarca yaşadım ben. Velhasıl gitmişlerdi şimdi. Kuşkularım gerçektir: Herkesi ben uydurmuştum, hepsini. Hepsi benim zihnimdeydi.

İtiraf edeyim; dekoru da ben uydurdum sanıyordum o sabaha dek, fakat herkes gidip de müzik kalınca öyle olmadığını gördüm. Bir diğer itirafta daha bulunayım, ben Schopenhauer'i de kendim uydurdum sanıyordum ama o gerçekmiş. Gerçek olmasa haklı çıkar mıydı? Ben tekbeciliğimde haklı çıktıysam eğer ve hâlâ var isem, haklı çıkan bir başkası da var olmalıydı. Kendini var zanneden ve haksız çıkan herkes de kayıplara karışmıştı işte... Descartes niye yoktu? Çünkü o "düşünüyorum, öyleyse varım" demişti. "Haklıyım, öyleyse varım" deseydi o da var olacaktı...

Sum ius, ergo sum!

Bu arada müthiş bir teori değil mi bu? Ancak haklı olanlar gerçekten vardılar ve sadece onlar gerçekten ölürler... Tarih boyunca doğruyu söyleyip de haklı olanlara yapılmış tüm zulümleri de açıklayan, müthiş bir teori değil mi şimdi bu?

Haklı bir teori değil mi şimdi allah için söyle! Müthiş bir teori değil mi?

Ama... Ama haklıları öldürenler de haklılık iddiasıyla öldürdüler... Yoksa o kadar da müthiş değil mi? O zaman ben şu an hayatta olmamalıydım! Öyle olamaz! Hayır olamaz!

Eğer yaşıyorsam şu an, haklılığımdan yaşıyorum. Bir tek solipsist ben değildim ki? Fakat her birimiz diğerlerinin var olduğundan emin değil ve diğerlerinin birer yanılısına olduğunu düşünürken sadece benim haklı olduğum ortaya çıkmadı mı? O solipsistler de benim birer yanılısamam değil miymiş? Daha o sabah uyandıgımda herkes gitmemiş miydi işte? Şu zincirin

salınışını, şu tabelanın vuruşunu, şu bayrak direklerinin kısa genliklerle titreyişini bir tek ben duymuyor muyum şu an? Hani başkaları? Hani tek bir insan izi? Nerede o kornalar, motorlar, egzozlar... Nerede o duman kusan bacalar? Bacalar yerinde de dumanlar nerede arkadaş? Araçlar olduğu yerde ama hani o direksiyondaki eller? Nerede şu pencereden çocuğuna bağırın anne? Çocuk nerede çocuk? Saatleri kurulmuş okul zilleri kimin için çalıyor şu an? (Ziller de mi dekormuş?) Yeni dökülmüş kaldırımlar kimin için kuruyor? Islak betona neden harfler yazılmıyor?

Bomboş değil mi şimdi allah için söyle. Bomboş değil mi?

Niye yazıyorum ben bunu? Kim okuyacak? Kimler konuşacak? Kim karşıma çıkıp da "haksızsın arkadaş" diyerek beni öldürecek? Giyotin sesleri yok ki bu müzikte?

B*k mu varmış da bir tek ben varmışım?

***

Son zamanlarda adını çokça duyuran cevvalliği ve tuttuğunu koparmasıyla nam salan avukat, bulut hizmeti veren şirketin yöneticisinin odasına kapıyı vurmadan, hışımına daldı. Müdür, koltuğunda sıçradı önce. Sonra arkasında duvar yokmuş da kaçacak yeri varmış gibi koltukla gerilemeyi sürdürdü. Basit fizik kuralları daha fazla gerilemesine müsaade etmedi.

"Bu ne yahu? Bu nasıl bir açıklama? Ne demek kullanıcı hatası? Ne demek transfer gerçekleşemedi?" dedi avukat. Bir elini masaya koyup hafifçe eğilmiş, diğer eliyle elinde tuttuğu dosyayı sallıyordu. Adam uzun farlarla karşılaşmış tavşan gibi donmuş kalmış; öylece gözlerine bakıyordu kadının.

"Bir yanıt bekliyorum farkındaysanız," dedi Avukat Nesrin Kalender, her bir kelimeyi ayrı ayrı vurgulayarak.

Müdür görüşmenin uygarcı geçebileceğine dair ümidi yakalayınca masasıyla arasındaki mesafeyi kapattı önce. Sonra kadını "Lütfen önce sakın olun... Oturun lütfen," diyerek masasının önündeki konuk koltuklarına buyur etti. Aslında bugün ziyaret edileceğini bildiği için yapacağı görüşmeye hazır. Hazırlıklı olmadığı şey bu hiddetli girişti. Kadın, dar döpiyesinin izin verdiği azami hızla deri koltuklara oturdu. Müdür de makamında konuşmanın ayıp

olacağı düşüncesiyle yerinden kalkıp -biraz da ürkerek- kadının hemen karşısında yer alan diğer konuk koltuğuna geçti.

“Kahve?”

“Alırım.”

“Nasıl olsun?”

“Az şekerli.”

Masasındaki telefona uzanıp kahveleri söyledi. Kadın elindeki dosyayı aradaki sehpa kontrollü bir şekilde attı ve “Bu nedir beyefendi? Kullanıcı hatası ne demek?” dedi. Az önceki sorusundan farklı değildi. Müdür kravatını düzeltti.

“Basbayağı efemim,” dedi... Çakal pazarlamacılara mahsus rahatsız edici bir ses tonuyla söyledi bunu. “Kullanıcının kendisinden kaynaklanan bir hata bu,” dedi. Bu da soruya zerrece yanıt vermeyen bir cümleydi.

“Peki, neymiş kullanıcının hatası? Burada adam akıllı bir açıklama göremiyorum ben. Siz görebiliyor musunuz?” diye sordu kadın. Deri koltuklarda geriye yaslandı. Yaslanır yaslanmaz da müdürün duruşu, bakışları ve hatta mimikleri değişti. Avukat kadının alışık olduğu bir şey... Neden arkaya yaslanması tüm erkeklere seksi geliyordu? Memelerindendi herhalde. Gömlek düğmelerinin zorlanması neden olan, boynunda asılı olup gömleğinin altında yiten kolyenin nerede kaybolduğunu merak ettiren büyük memelerinden...

Adam bu merakla meşgul olduğundan hemen yanıt veremeyince Nesrin Kalender kapattı arayışı:

“Tüketiciyi Koruma Kanunu madde 138: Verilemeyen hizmetin verilmeme nedenlerinin açıkça belirtilme ilkesi. Dijital Hizmetler Kanunu madde 34: Kullanıcı hatasının objektif ve açık olarak tanımlanma yükümlülüğü. Reklam kanunu dördüncü bölüm: Yanıltıcı reklamın tanımı... Reklamlarınızda %100 garanti verdiğiniz için bu kanunu da ihlal ediyorsunuz. Daha ne sayayım? Bu nedir yahu? Verdiğiniz evrak sınava çalışmamış bir öğrencinin yazılı kâğıdı

gibi... Bomboş. Kullanıcı Hatası adında bir öğrencinin adı yazıyor sadece. Hayır bir rahmet dileseydiniz bari ya! Adamı tamamen kaybetmişsiniz.”

“Kullanıcı hatasını insanî nedenlerden ötürü orada açıkça belirtemiyoruz,” dedi müdür. İnsan sarrafı olan avukata göre, ses tonuna, mimiklerine, duruşuna, vurgusuna bakılırsa müdür, gerçekten de yalansız bir cümle kurmuştu. Lakin yine insan sarrafı olan avukat biliyordu ki, bir yalanı bu kadar başarıyla söyleyebilen insanlar yok değildi.

“İnsanî nedenler nedir?”

“Yakınlarını üzmemek için...”

“Beyefendi... Ölü birini tam beyin emülasyonu ile buluta aktarmaya kalkışıyorsunuz. Zaten ölmüş bu adam. Herkes üzüleceği kadar üzülmüş. Aktaramadınız mı? O zaman aktarılamadı deyin... Gerçi %100 garanti veriyorsunuz diye bunu da diyemezsiniz değil mi! Vermeyin kardeşim o zaman. Niye veriyorsunuz bu garantiyi?”

“Gerçekten %100 başarıyla aktarabiliyoruz çünkü.”

“E bu adam nerede o zaman? Kullanıcı hatası nedir? %100 derken neyi kast ediyorsunuz? Kullanıcı hataları yok mu bu sayının içerisinde? Resmen yanıltıcı reklamdır bu.”

Müdür gerçekte olan biteni anlatıp anlatmamakta kararsız kaldı ama iş mahkemeye sirayet ederse eğer, muhtemelen kamuya açık görülecek davada zaten teşhir olacaktı bu bilgi.

“Bakın,” diye başladı söze müdür. “Biz gerçekten de garantisini verdiğimiz gibi, aktarma işini başarıyla gerçekleştirebiliyoruz. Lakin... Bazı zihinler aktarım sonrasında düşündüğümüz gibi işlemiyor. İnanın bu bizimle ilgili bir şey değil. Bir dakika...” dedi ve yerinden kalktı. Masasından dijital bir yaprak aldı. Sonrasında dijital yaprağa görüntü aktarılması komutunu verdi asıl bilgisayarından. Kahveler bu sırada geldi ve önlerine kondu.

“Siz bu tür davalarda deneyimli bir avukatsınız. Yıllarca idam mahkûmlarının avukatlığını yaptınız. Bilmemeniz mümkün değil... Bulutu tanıyoruz. İnsanı da tanıyoruz. Ama bulut ve insan etkileşimi konusunda hâlâ

yoğun bir *sis* var! Biliyorsunuz işte... Bakın, elinizdeki söz konusu şahsın mesajlaşma aparatında tuttuğu günlük.”

Avukat, tam beyin emülasyonu ile buluta aktarıldığını idrak edemeyen, çevresindeki herkesin yok oluşunu solipsizme bağlayan adamın yazdığı notu gittikçe artan bir hayretle okudu. Buluta entegre olamayanları görmüştü daha önce. Kendine bir kâbus yaratanları görmüştü. Fakat ilk kez böyle bir vakayla karşılaşılıyordu.

“Kısacası... Merhumun felsefi alt yapısı, sahip olduğu ancak günlük yaşamında dikkate almadığı bazı felsefi fikirler, uyum sağlamasını engellemiş görünüyor... Bu elinizdeki notun merhumun bulutundan elde edildiğine dair kanıtlarımız mevcut. Olası bir davada dosyaya koyacağız. Aktarımın sorunsuz gerçekleştiğini ortaya koyan son derece normal zihinsel göstergeler de kayıtlı. Bu hiç umulmadık, bizim tarafımızdan öngörülemez bir sonuç. Anlayabiliyor musunuz?”

“Anlıyorum,” dedi avukat. Merhumun yazdıklarını baştan sonra tekrar büyük bir dikkatle okudu...

“Peki... Ailesiyle bunu neden paylaşmıyorsunuz? Niçin sadece kullanıcı hatası deyip geçiyorsunuz ki?”

“Size sorayım hanımefendi. Hangisini tercih edersiniz? Zaten ölmüş olan bir yakınınızın tüm çabalarınıza rağmen kurtulamamasını mı? Yoksa kurtulup sizi hatırlamaması, sizinle asla iletişim kurmaması ve hatta kuracağını dahi bilincinde olmamasını mı? Eşinizin, bilmiyorum evli misiniz ama bir yerde var olduğunu ancak asla sizinle iletişim kuramayacağını, orada yapayalnız ama gerçekten, ciddi anlamda yapayalnız yaşayacağını bilmek sizi üzmez miydi? Anneniz babanız Alzheimer olsun ister miydiniz?”

“Benim neyi tercih ettiğimin bir önemi yok ki... Bunun ahlaki sorumluluğunu siz üstlenemezsiniz ve bu etik kararı siz alamazsınız.”

“Alabiliriz. Tüketicuyu Koruma Kanunu madde 11: Üreticinin, kullanıcı ve kullanıcının fiziki çevresindekilerin her anlamda emniyetini sağlama mecburiyeti. Dijital Hizmetler Kanunu madde 42: Kullanıcının ve kullanıcı yakınlarının ruhsal ve bedensel sağlığını tehlikeye atmamak için her türlü

önlemin alınma zarureti. Üstelik sözleşmemizde de bu var. Otuz ikinci sayfada açıkça belirttik. Şimdi size aktardığım sayfada sarıyla vurgulanmış. Bakın lütfen.”

Kadın söylenen maddelerin bu şekilde yorumlanabileceğini biliyordu. Hele ki olası bir davada, hâkimin kullanıcı yakınlarının nasıl harap olduğunu görünce, şirketi haklı bulacağını da adı gibi biliyordu. Sözleşmede yazıyor olması da müvekkillerini harap olmalarının yanında bir de haksız kılacaktı. Davanın mağduru olacaklardı.

“Hizmet eksiksiz ve doğru verilmiş. Ürün eksiksiz teslim edilmiş. Lakin kullanıcı, ürünü doğru kullanmayı beceremediği için, amaçlanan, arzu edilen fayda elde edilemiyor. Teknik olarak, tam tanımıyla, bu bir kullanıcı hatasıdır. Etik bir karar değil; teknik bir karar.”

“Peki... Yalan söylemeyeceğim: Bu bakımdan haklı görünüyorsunuz. Sulh meselesini konuşabiliriz o halde. En azından para iadesi yapılmalı,” dedi avukat.

“O sorun değil,” dedi müdür. Bu taleple karşılaşacağını zaten biliyordu. “Kullanıcı hatası da olsa, müşteri memnuniyeti bizim için önemli olduğundan gereken iade yapılacaktır.”

“Kullanıcı ne durumda? Yani merhumu kast ediyorum.”

“Gelmenizi bekledik. Anlaştığımız takdirde varlığı sonlandırılacaktır.”

“İşte bunu yapamazsınız!” diye çıkıştı avukat. Müdür bunu hiç beklemiyordu!

“Bahsettiğiniz tüm maddeler kullanıcı yakınlarını kapsıyor. Sözde insanî nedenlerle onları düşündüğünüzü yedim diyelim... Fakat kullanıcıyı da düşünmeniz gerekiyor. Kullanıcının varlığını sonlandırmanız neden gereksin?”

“İyi de... Ona ayırdığımız kaynağın bir maliyeti var. Bedava çalışmıyor ki bu sunucular?”

“Ben anlamam. Her türlü önlemi almakla yükümlüydünüz. Kendiniz söylediniz az önce. Kullanıcının tekbenci fikirlere sahip olma olasılığı,

dolayısıyla buluttaki dünyayı buna göre yorumlama olasılığı vardı. Buna yönelik bir önlem aldınız mı? Hayır. O zaman varlığını sonlandırma kararını verme hakkına sahip değilsiniz. Cinayetle eş değer bu. Düşünme hakkını elinden alıyorsunuz. Oysa şu an kullanıcı sağlıklı bir şekilde zihinsel faaliyetlerine devam ediyor. Düşünüyor! Üstelik iyi de düşünüyor!”

“İyi de...” dedi müdür. Ama diyecek bir şey bulamadı. Ne yani? Otuz yıl boyunca ücretsiz hizmet mi verecekti şimdi? Hem de sadece bulutta var olan birine... Yakınlarının haberi olmadığına göre? Avukat, müdürün cümlesini tamamlamasına izin vermeden: “Sakın ola şimdi ailesine merhumun aslında bulutta yaşadığını söylemeye kalkıp da bu sefer bu 30 yılı onlara ödetmeye kalkmayın. Sizin de dediğiniz gibi: Onları hafızasını kaybetmiş bir yakınlarının hafızasının yerine gelmesini beklemeye mahkûm edemezsiniz. Tamamen insani nedenlerden ötürü... Duman ederim sizi duman! Uzatmaya gerek yok. Kuralı siz de biliyorsunuz. Buluta aktarılmış bir zihin, kendi arzusu olmadıkça, otuz yıl boyunca silinemez.”

“Fakat kendi arzusu nasıl olsun? Nerede olduğunun farkında bile değil?”

“Fark etmez. Bu dünyada kim olduklarının, nerede olduklarının farkında olmayan psikotik hastaları öldürüyor muyuz?”

“Elbette hayır ama onların bakımlarını devlet üstleniyor. Biz hayır kurumu değiliz ki? Hem bu adam var bile sayılmaz?”

“Sayılır efendim sayılır. Adam düşünüyor... Öyleyse var!”

KETOKE KUNURA

Korku denen duyguyu epeydir yaşamıyordum. Unutmuştum. Bu toprakların halkı bu duyguyu hiç yaşatmamıştı bana. Ne olmuştu peki? Ne olmuştu da ellerine geçirseler tüm etlerimi lime lime edecek, tüm kemiklerimi acımadan kıracak, belki kanımla topraklarını sulayacak, cesedimi de köpeğe benzer hayvanlarına verecekmiş gibi nefretle, hiddetle kovalamışlardı beni?

Kalbimin şiddetli atışını şakağımın hemen altında, boğuk vuruşlarını da kulağımın içinde hissediyordum. Nasıl da vahşi hayvanları andırıyordu bakışları? Önüme geçen ergen irisinin hiçbir ebeveyninden görerek öğrenmediğine emin olduğum o hiddeti nasıl da gözlerinden fıskırıyor, sanki soylarına kıran sokmuşum gibi intikam arzusuyla bakıyordu bana?

Anlayamıyordum. Ödüm kopmuş, adeta ölümü enseme hissetmişim. Üstelik buna sebep olan bu topluluk evrenin en sakin, en barışçıl topluluğuydu. Öyle ki, bugüne dek bir kez olsun yanlarında kendimi huzursuz hissetmemiş, bana karşı düşmanca bir tutum takınabileceklerini aklıma bile getirmemişim. Bir şekilde bam tellerine basmış olmalıydım. Herhalde inançlarına saygısızlık etmiş ya da tepelerini attıracak bir şey yapmış olmalıydım.

Şimdi, uzun bir direğin üzerine kondurulmuş gözcü kulesine benzeyen ama epey genişçe olan araştırma laboratuvarımızdaydım. Düşme endişesiyle ardıma bakmadığım için arkamdaki çalı çırpı seslerinden beni laboratuvarın aşağı yukarı yüz metre yakınına kadar kovaladıklarını biliyordum. Sanki benim göremediğim ama onların bildikleri bir sınır varmışçasına bir yerden sonra vazgeçmişlerdi. Ben yine de durmamış, tükenmekte olan takatimin son kırıntılarıyla direktten aşağı salınan merdivene atılmış, kulenin çelik korkuluklu balkonuna erişir erişmez merdiveni ardımdan toplamışım. Şimdilik emniyetteydim.

*

Laboratuvara rutubet kokusu hakimdi, zira epeydir aralarında yaşayarak yerinde gözlem yaptığım için buraya gelmiyordum. Sırlı pencereleri açıp içerideki ağır havanın yerini dışarıdaki taze havaya bırakmasını bekledim.

Muhtelif yönlere bakan kameraların görüntüleri ekranlara yansısın diye sisteme güç veren şalteri kaldırdım. Her biri atmış derecelik bir yayı görüntüleyen altı kamera, laboratuvar kulesinin çevresine tamamen hâkim olmamı sağlıyordu. Görüntülerden anlaşıldığı kadarıyla etraf sakindi. Rahatladım ama bir şekilde kuleyi devirecek bir çözüm bulup gelmelerinden korkmadığımı söyleyemezdim.

Hatırlamaya zorladım kendimi. Kırk üç gündür aralarındaydım. Önceki kırk iki gün yapıp da bugün yapmadığım (ya da önceki kırk iki gün yapmayıp da bugün yaptığım) ne vardı? Ne buraya gelmeden önce okuduğum kaynaklarda ne katıldığım sempozyumlarda ne de meslektaşlarımla yaptığım onca sohbet, Kepler 22b halkının saldırganlık gösterdiklerini duymuştum. Ne kadar barışçıl oldukları düşünülduğünde yaşadığım şeyin müstesna bir deneyim olduğunu anlamak kolaydı.

Ne yapıyordum son günlerde? Üç gündür kış mevsimine hazırlık amacıyla sabahları *çilke* dedikleri bir tür yemişi toplayıp öğlenleri bitki liflerinden ördüğü yaygı üzerine kurutmaya seren, akşamları da gezegenin yapış yapış toprağını önce mayalayıp sonra pişirerek bir tür testi yapan genç bir dişi izliyor, notlarımı alıyordum. O gün uzun bir kahvaltıdan sonra, Kepler 22 tam da tepedeyken, yine o dişinin faaliyetlerini izlemek üzere karşısındaki bir kayaya geçip oturmuş işimi yapıyordum. Sıcaktan bunaldığımı hissettiğimi, başımın döndüğünü hatırlıyordum sadece. O kadardı...

Son üç gün o dişiye odaklandığım için bana karşı kapıldıkları bir kıskançlık hissi miydi yoksa? Açıkçası... Cinsel arzuları son derece güçlü, bir tür iffet ve namus anlayışı geliştirmiş ve örfünde bu anlayışa dayalı çeşitli yaptırımları olan bu halkın, onlarla aynı türden olmadığım için beni bir tehdit olarak algılayabileceklerini hiç düşünmemiştim. Hatta benim cinsiyetimin ne olduğunu anlayabileceklerini bile sanmıyordum, çünkü onlardaki dişi ve erkek organlarıyla biz *Homo sapiens*'lerinki benzeşmiyordu bile. Yine de bu araştırmaya değer bir soruydu.

Hemen bilgisayarı açıp "Kepler 22b Toplumsal Cinsiyet Kongresi" kitaplarına ulaştım. Geçen yıl dördüncüsüne bizzat katıldığım kongrede bugüne dek üç yüze yakın bildiri sunulmuştu. "Kıskançlık" anahtar kelimesini

taradığımda iki makaleye ulaştım. Bir tanesi Julien Kaikato'ya aitti, ki buna şaşırmadım. Zira içinde bulunduğum bu laboratuvarı o kurmuştur. Tam kırk yılını Kepler 22b'de geçirmiş, benim gibi nice araştırmacıyı da burada, yanında yetiştirmiştir. Kaikato usta makalesinde kıskançlığın evlilik kurumunun gelişimindeki rolünden bahsediyordu: *Keplarum sapiens* dişilerinde de -tıpkı bizlerde olduğu gibi- çiftleşme dönemini belli eden bir sinyal yoktu (Başka gezegenlerde keşfedilen, iki ayak üstüne doğrulabilmiş, bilişsel davranıp bunun farkında olan ve alet kullanabilen en gelişmiş tür *sapiens* olarak adlandırılır. Cins adı ise gezegen adından türetilir. Ayrıntılı bilgi için *II. Ötegezegen Biyolojisi Çalıştayı* sonuç bildirgesine göz atınız). Yani ne bir koku, ne de cinsel organlarda bir renk değişimi... Hiçbir belirti yoktu. Bu da erkeğin, dişisinin üremeye elverişli olmadığı zamanları anlamamasını, üreyebilme ümidiyle hep kendi dişisiyle çiftleşmesini ve "başka çiftleşme fırsatları" peşinde koşmamasını (çünkü onlarda da çocuk bakımı meşakkatliydi) sağlıyor, bu da tek eşliliği bir norm haline getiriyordu. Ne var ki tüm bu "duygusal yatırım" erkeklerde aldatılma ve bunun sonucunda bir başka erkeğin yavrusunu büyütme korkusu yaratıyordu (Babalık testini icat etmelerine belki yüzyıllar vardı). İşte bu korku kendini şiddetli kıskançlık olarak açığa vuruyordu. Bu sonuç, hem dünyadaki pek çok tek eşli tür hem de Gliese ejderi (*Glieasarum varanus*) veya TRAPPIST-1e'deki Kutup toynaklı dorugası (*Trappistarumdorugus borealis*) türleri hakkındaki bulgularla uyumluydu. Buradan yola çıkan Kaikato, kıskançlığın çiftleşme zamanının kimyasal ya da görsel bir sinyalle belli edilmemesine bağlı olarak gelişen evrensel bir norm olduğunu ve toplumsallaşabilen zeki yaşam formlarında kaçınılmaz olarak evlilik kurumunu inşa edeceğini öne sürüyordu.

Öteki makalenin altındaysa üç imza vardı. İsimlerini hiç duymamıştım. Bildiri özetini okuyunca, koca makaleyi bu gezegene adım bile atmadan yazdıklarını anlayıp okumaktan vazgeçtim. Sonra önyargılı davrandığımı düşünerek bir şans daha verdim; zira en azından referansları işe yarayabilirdi. Bildiri, Kepler 22b'yi ziyaret eden gezgin ve bilim insanlarının raporlarından bir derlemeydi ve bu toplulukta nadiren görülen savaş olgusunu inceliyordu. Savaş dediğime bakmayın, çünkü Kepler 22b savaşları Dünya'daki herhangi bir savaş yanında iki çocuğun ağız dalaşı gibi kalır. Bilinen en uzun savaş, sadece iki oba arasında gerçekleşmiş, üç yıl sürmüş ama bitmek bilmemesine

rağmen top topu dört kişinin ölümüne yol açmıştı. Bildirinin beni ilgilendiren kısmı, bu savaşlardan birinin nedeni olarak kıskançlığın gösterilmesi idi ama ayrıntı verilmemiş, bunun yerine *Keplorum sapiens* hakkında yazılmış ancak ilginç bir şekilde varlığını daha önce hiç duymadığım “Yakut Gezegenin Vahşi(!) Halkı” adlı kitaba gönderme yapılmıştı.

Maalesef bu kitap kütüphanemde mevcut olmadığından Dünya ile alt-uzay bağlantısı kurulabildiğinde indirilmesi için sıraya koymuştum ve bu da on saatten önce kitabı indiremeyeceğim anlamına geliyordu. Acelem yoktu zira bir patlayıcı icat etmelerine belki yüzyıllar vardı.

*

Beni bu gezegene daha önce ayak basmış dünyalı ziyaretçiler gibi göklerden gelen, zararsız bir *ketoke kunura* (dilimizdeki tam karşılığı: “çok da önemsenmemesi gereken tuhaf masum akıllı yaratık”) olarak kabul etmişlerdi. Benden önceki araştırmacılara nasıl davranmışlarsa bana da öyle davranmışlardı: “Görmezden gel. Yemek yersen davet et. Soru sorarsa yanıt ver, bir şey merak ederse izlemesine izin ver” (Kakiato böyle tarif ediyordu). Peki bir Keplerli, zavallı bir *ketoke kunurayı* ne zaman tehdit olarak algılar, onu laboratuvarına kadar neden kovalardı? Soru buydu.

Yanıt hem kendi merakımı dindirecek hem de Kepler 22b literatürüne ilginç bir katkıda bulunmamı sağlayacaktı... Gerçi benim bu gezegenle ilgilenen son üç beş kişiden biri olduğumu düşünürsek bunun pek de önemi yoktu. Yeni ötegezegenlerde başka ilginç türler keşfedildikçe artık kabak tadı veren Kepler 22b’ye olan ilgi azalmış, konusu salt bu gezegen olan üç beş dergi hariç, akademik dergiler “hakem yokluğu” bahanesiyle makaleleri geri çevirir olmuştu. Özetle, artık Kepler 22b iyi bir akademik kariyer vaat etmiyordu. Öyle ki, gezegen üzerinde yalnız çalışan ilk kişi bendim. Benden sonra bir başkasının fon bulup gelebileceğiye şüpheliydi.

Kitabın inmesine saatler kala, vakit geçirmek için biraz kestirdim ve ziyadesiyle acıkmış olarak uyandım. Hiç gezegenden beslenmesem bile beni beş yıl idare edecek kadar zengin olan stoğumdan çıkardığım birer teneke ananas konservesi ve ton balığıyla, mikrodalgada yumuşattığım dondurulmuş ekmekten özensiz bir sandviç yapıp yedim. Kırk üç gün sonra ilk defa Dünya

yemeği yemiştim. Hem de istediğim hızda! Keplerlilerin uzun sofra ritüelleri yüzünden onlar kadar yavaş yemek zorunda olduğum onca günden sonra özlediğim bir lükstü bu.

Keplerlilere göre, yer altındaki tanrılar (göklerden gelen bizlere pek ihtimam göstermemeleri normaldi yani) evrenin yaratılmasına sofrada karar vermişlerdi. Kusursuz kabul ettikleri evrenin böylesine mükemmel olması tanrıların bıkmadan tartışmaları ve yemek yemekte acele etmemeleri sayesindeydi. Hızlı yemek büyük günah, tanrıların katına erişmekten vazgeçmek demektir ve böyle yapanlar *hotike* olurdu. Hotikeler kurban edilirdi. “Kâfir” kelimesinin karşılığı sayabileceğimiz bu sıfatı kimseye taktıklarını gören duyan yoktu çünkü bu iradeli varlıklardan hiç kimse kendini hotike yapacak bir davranışı aklından bile geçirmezdi. En azından bizim bildiğimiz kadarıyla, ilk temasımızdan bu yana tanrılara kurban olarak sunulan hiçkimse olmamıştı.

Tanrıların karar almadan önce uzun uzun tartıştıkları inancı Keplerliler için demokrasiyi dini bir mesele haline getiriyordu. Basit kararlar bile açık oturum benzeri toplantılarla alınır, kimi kritik kararlarda oyçokluğu değil oybirliği aranırdı. Şahit olduğum bir tanesinde, *Zezele Irmağı*'nin sürükleyip getirdiği bir *fogu ağacının* (hem tohumları hem de meyvesi tüketilebilen kıymetli bir ağaç) artık kendilerinin mi yoksa hâlâ yukarı köylülerin mi olduğunu tam bir gün boyunca tartışmışlardı.

Ben “tartışmışlar” dediğimde gözünüzün önüne çalınan çeneler gelmesin. Kepler 22b'deki evrim bizdekiyle aynı yolu tutmadığından bu hayal hatalıdır. Keplerli tüm hayvanlar seslerini bizimkine benzer ses tellerinde oluştursalar da sesi dışarıya verdikleri organları, beslenmek için kullandıkları ağızları değil, kulaklarıdır. Bunun bir sonucu olarak da konuşurken sadece kendi seslerini duyabilirler. Tartışma tutkularını tanrılarla açıklasalar da bu adetin esas kaynağı mitolojileri değil anatomik imkânsızlıklarıdır. Ses, dışarı çıkarken dudak ve dil benzeri yapılarla değil de kasılma kabiliyetine sahip “ses borusunda” henüz yoldayken şekillendiğinden, Keplerlilerin iletişimi biz insanlara ilk başta mırıldanmadan ibaretmiş gibi gelir. Kulaklarımız zamanla alışır.

*

Dünyayla bağlantı kurulur kurulmaz kitap da indi. Yazarı Şükûfe Harris adlı bir gezgindi. Gezgin, Kakiato'nun da burada olduğu dört sene boyunca Keplerlilerle yaşamıştı. Kitaba Kaikato'yla olan konuşmalarını da aktardığını ilk bakışta görebiliyordum.

Harris, kitabına bu gezegene olan merakını ve yakınlarının burada yaşama planına yaptığı itirazlarla nasıl başa çıktığını anlatarak başlıyordu. Bu kısmı geçtim. Uzayda geçirdiği dört buçuk ayı ve gezegene inip Kaikato ve eşliğindeki iki doktora sonrası araştırmacısıyla tanışmasını anlattığı kısımları atlayarak okudum. "İlk temas" adını verdiği dördüncü bölümden itibaren yazdığı her satır benim için önemli olabilirdi. Gezginin gözlemlerini ve deneyimlerini iştahla okuyordum ama sayfalar geçtikçe soruma bir yanıt bulamamak canımı sıkıyordu. Nihayet son bölüme gelmişim. Yazar son bölümü, "Keplerli adama duyduğu, neredeyse aşk sayabileceği hayranlığa" ayırmıştı. Çok şaşırmış, yanlış anladığımdan şüphelenip ilk paragrafı tekrar tekrar okumuştum. Çılgıncaydı bu! "Neredeyse aşk" diyordu yazar... *Keplarum sapiens* ile *Homo sapiens* arasında gelişen bir "neredeyse aşk" öyle mi?

Harris, kendi duygularını anlatmadan önce, Keplerlilerin aşk hayatlarından ve çiftleşme ritüellerinden de bahsediyordu. Bu ritüellere aşınaydım. Erkek ve dişi sırt sırta verir. Erkeğin sırtındaki binlerce üreme organından polen benzeri bir formdaki eşey hücreleri dişiye haz veren bir gazla birlikte dışarı itilir. Bu sırada dişi de sırtından soluyarak polenleri sadece birinde yumurta hücresi olan yüzlerce almaca çeker. Daha sonra o da çektiği gazı dışarı verir ve erkek de aynı şekilde haz alır. Vahşi hayvanlarla mücadele ederken de sırt sırta vermelerinden ötürü, Keplerlilerde çiftleşmenin yaşam mücadelesinin bir parçası olduğu fikri gelişmiştir.

Harris, dini bir ritüel gereği "mastürbasyon yapan" erkeğin polen dolu gazını yanlışlıkla soluduğunu, bu gazın kendisinde baygınlığa neden olduğunu, bu sırada bilincini tamamen yitirdiğini ve uyandıktan sonra da bayıldığı anı kapsayan geçici bir hafıza kaybı yaşadığını aktarıyordu. Neyse ki kısa bir süre sonra belleği tamamen yerine gelmişti.

Bu hafıza kaybının bugünkü deneyimime benzemesi aklımı karıştırmıştı. Acaba ben de yanlışlıkla “haz gazı” mı solumuştum? İyi de nasıl? Ben taşın üzerine oturmuş işimi yapıyordum sadece. İşimi... O Keplerli kadını izliyordum. O zarif, o estetik “kadını” ... “Kadını”?

Midem aniden kasılıp bulandı. Kontrol edemediğim bir öğürtü boğazımda tıkanıp kaldı. Hızla tuvalete koşup içimden gelen her şeyi serbest bıraktım. Kısmen öğütülmüş ananas ve ton balığı parçalarını otomatik bir merakla incelerken, kimyevi olarak bastırılmış anılarım yüzeye çıkıyor, gözümün önüne giderek netleşen bazı görüntüler geliyordu. Çiftleşme amacıyla kur yapan bir Keplerli erkek gibi, yere uzanıp tüylü ayak bileğine burnumu sürtmüştüm. O, ne yapmaya çalıştığımı hiç anlayamamış, genelde Keplerli kadınların teamülen yaptığı gibi, bana bir naz tekmesi savurmaya kalkışmamıştı.

Klozetten doğrulmaya çalışırken sendeledim ve eğilmeye fırsat bulamadan bir daha kustum. Belleğimin kayıp parçaları perde perde beliriyordu: Bana tekme atmamasından cesaret alarak olmayan polenlerimi yaymak için sırtımı dönmüştüm. Tuhaf olanı -belki de iç güdüseldi- o da bana sırtını dönmüş, almaçlarını genişleterek yaslanmaya hazırlanmıştı. Sırtlarımız temas etmeden az evvel, daha önce hiç duymadığım bir erkek çılgılığı duymuştum.

Sonrası firar...

Gazı nasıl solumuştum peki? Başka bir kaynaktan mı yoksa kendimi bilmediğim bir nedenle kaybedip de kur yapmaya kalkıştığımda mı? Burası muammaydı. Açık olan şeyse, temel kuralı ihlal etmiş, araştırdığım topluma etik dışı bir müdahalede bulunmuş ve kendi çıkarıma bağ kurmuş olmamdı. Daha kötüsü, muhtemelen türüme olan güveni sarsarak bizleri ketoke kunura olmaktan çıkarmış, tone hotike sillura gibi bir şey haline getirmiştin. (Keplercem çok iyi değil ama sanırım “istenmeyen, tehlikeli, namussuz yaratık” anlamına geliyor).

Peki ya Keplerli kadın? Benim yüzümden tarihteki ilk hotike olmuş olabilir miydi? Kurban mı edeceklerdi şimdi onu? Erkeklerin günahlarının, aptallıklarının, kıskançlıklarının, korkularının bedelini kadınların ödemesi de evrensel miydi yani?

CENNET-İ SÜKÛN

Gezegen ekranı doldurmaya başlamıştı artık. Yeşil, altın sarısı ve mavinin ahenkli bir karışımı olan hâkim rengiyle, her yanı yağmur ormanları ve sahillerle kaplı bir cenneti andırıyordu. Islak, büyülenmiş bakışlarıyla izlediği ekranda, çıplak gözle algılanmayacak bir yavaşıklıkta büyüyordu.

Bu hedefe 30 yıllık bir yalnızlık sonunda varmıştı. Ayak basılmamış bir gezegendi burası. 35 yıl evvel galaksi ağında görüp beğenmiş, ömrünü bu gezegene varmaya adanmış ve beş yıllık hazırlık sürecinin sonunda kendi ekosistemine sahip modifiye gemisiyle yollara düşmüştü. Hesapta birkaç saat sonra yörüngeye girecek, uygun bir yer seçip inecek; son 35 yılını tam da hayal ettiği gibi, yaşanabilir kuşaktaki bu şirin, el değmemiş Dünya benzeri gezegende yapayalnız geçirecekti.

İnsan ömrünün ortalama 100 yıla çıkışından, uzayda hatırı sayılır bir hıza ulaşılmasından ve eskiden bir servete mal olan bireysel gemilerin ucuzlamasından beridir Salih'in hayali tam da böyle bir inzivaya çekilmek, hiç keşfedilmemiş bir gezegenin ilk sakini, kaşifi olmaktı.

Ama umulmadık bir şey oldu...

Radarında hemen hemen kendi gemisi boyutlarında ikinci bir gemi gördü. "Yoksa bizden başka akıllı canlılar mı var?" diye düşünüp, insan dışındaki ilk akıllı formun kâşifi de olacağı fikriyle heyecanlanırken, radarından geminin bir transpondırı olduğunu görünce söndü heyecanı. Bunun anlamı şuydu: Gemi insan yapımıydı... Birileri resmen onu takip etmişti demek ki... İyi de hangi münasebetsizdi bunu yapan?

Selamlama kanallarını açarak temas kurdu gemiyle. Alternatif üç iletişim kanalından da aynı mesajı gönderdi:

"Kimsin?"

Karşıdaki gemi, telsizleri kapalı olduğu için mesajı duymamış olmalıydı. Yine de sistemlerine bir göz attı ve kendi transpondırının kapalı olduğunu fark etti. Pek bir fark yaratmazdı ama yine de uzayın ücra köşesinde işe yaramayacağını düşünerek boşa elektrik harcamasın diye devreden

çıkarmıştı. Bu, diğer geminin radarında görünmediği, başka bir deyişle diğer gemi tarafından bir “gemi” olarak algılanmadığı anlamına geliyordu. Transpondirini açtı ve aynı mesajı, sanki diğer mesajı duyulmuş da yanıt verilmemiş gibi yineledi:

“Kimsin dedim?”

Artık yabancı geminin iletişim kanalı kapalıysa bile, gemisi radarda görünen diğer geminin yanına bir mesaj sembolü koyacak, o gemiden gelen mesajı kaydedecek, iletişim kanalı açılır açılmaz kullanıcısına iletcekti. Tüm bunların öngörüsüne uygun şekilde gerçekleşmesi iki dakika sürdü.

“Ne demek kimsin?” diye yanıt verdi diğer geminin kullanıcısı. Sesin sahibi epey gençti.

“Basbayağı kimsin? Ne işin var peşimde?”

“Ne işim olacak ya? Peşinde filan değilim.” dedi kaptan. Genç olduğu sesinden de, tarzından da belliydi. Salih amca görüntü kanalını da açıp devam etti: “Babanı çağır bakayım. Yok mu anan baban?”

“Ne anası ne babası bey amca. Kendim geldim ben.” dedi. “18 yaşından büyüğüm. Ehliyetim var. Bak.”

Muhatabı da görüntü kanalını açtı. Ekranda elinde bir evrakla, tam da Salih amcanın tahmin ettiği gibi ergenliğinden henüz çıkmış genç bir oğlan duruyordu.

“Dalga geçme ulan. O gemiye anandan çıktığın gibi binseydin bile 30 yaşında olman lazımdı şimdi.”

Genç oğlan, ihtiyarın kullandığı argoyu pek anlamıyordu ama ne anlatmak istediğini az çok kavrayabilmişti.

“Amca ne diyon sen ya, bunadın mı? Ne otuzu ya? Takmışsın otuza...”

“Sus, gelirim oraya kırarım kafanı. Otuz tabi. En az otuz yaşında olman lazımdı senin. O gemide peydahlamışlar seni belli ki. Nerede anan? Ya da baban? Kim varsa artık...”

“Ne kızıyor ya? Amma da aksi adammışsın. Yahu vallahi doğru söylüyorum. Yalnızım burada ben. Kimse yok. Deneme turu atmak için çıktım kendim. Gerçi Memo da gelecekti ama sattı sonradan, amaan... Neyse... Yalnızım dedim ya, kimse yok burada.”

“Bak hâlâ yalan söylüyor... Nereden geliyorsun sen bakayım?”

“Dünya’dan geliyorum.”

“Evladım, dünya buradan 30 yıl çekiyor. Senin yaşı ya 19 ya 20... Gemi mi doğurdu seni?”

“30 yıl mı çekiyor? 3 günde geldim ben be? Yürüyerek mi gelecektim?”

“Lan yürü git! Hâlâ dalga geçiyor! Vallahi gelip döverim seni.”

“Yahu üç günde geldim amca, niye inanmıyorsun? Hatta dur bakıyorum...” dedi. Önündeki konsolda bir şeylere bastığı görünüyordu. “51 saatte gelmişim. 2 buçuk gün bile değil. Niye gelmesin yahu? Canavar gibi Kartal SFX... Gelmesine iade ederim.”

Amcanın kafası iyice karışmıştı. Özellikle kendisiyle eğlenmek istemiyorsa, oğlanın böyle bir yalan söylemesine lüzum yoktu hakikaten. Rastgele bir gezegene seyahat edecek olsa, tutup da kendisinin kıymetlisine gelecek değildi ya? Ya aptalın tekiydi, ya da organize bir şaka yapılıyordu kendisine -ki birilerinin otuz yıllık bir organizasyonla şaka yapması pek mantıklı değildi. Son ihtimal de bilmediği, anlamadığı bir şeyler olduğuydu. Mesela 2 günlük yolu, dolana dolana 30 yılda gelmiş olabilir miydi? Dünya’dan 2 günlük mesafede olacak değildi ya? Onca hesap yapmıştı hâlbuki... Bir terslik vardı bu işte.

“Evladım... Yavrurum. Epey kafam karıştı benim. Tane tane anlat bakayım bi daha şimdi bana. Kimsin, nesin, nasıl geldin? Neden geldin?”

“Ya yeni aldım bu gemiyi. Babam aldı yani, parasını ben vermedim... Gerçi benim de birikmişim vardı kenarda. Gemigaleriye gittik...”

“Evrenin başlangıcından başlasaydın... Büyük patlama filan... Oğlum bu detayları geç! Buraya neden geldin?”

“Sen de her şeye kıızıyorsun ya... Tane tane anlat demedin mi? Neyse... Bu gemiyi yeni aldım. Bi deneme gezisine çıkmıştım. Bi iki yeri daha geze geze... Dur, tam söyleyeyim... Hah... 51 saat, on iki dakikada buraya gelmişim işte... Yavaş geldim üstelik. 40 saate bağlardım kassam, üç buçuğuncu nesil gemi bu.”

“Ne diyosun canım sen? 30 yılımı verdim ben buraya gelmek için?”

Oğlan kaşlarını çattı, gözlerini kıstı... Sonra bir şey hatırlamış gibi kafasını öne arkaya salladı hafiften. Gözlerini tavana dikip düşündü... Ve nihayet bir gizemi çözmüş gibi “Şimdi anladım galibaaaa” dedi. “Dur bakayım” dedikten sonra konsolunda bir şeyler karıştırmaya başladı ama Salih amca'nın oradan oğlanın tam olarak ne yaptığı anlaşılmıyordu.

“Ooooooooooooo... Amcacım senin araç klasik zaten, ama epey iyi durumda valla... Vay vay vay... Baya eski model bu ya. Arnuvö akımından...”

Geminin tamamına bakmıştı demek oğlan. Görüntüyü evirip çevirip incelemeye devam ediyor, bazen hayretten gözleri büyüyor, bazen kendi kendine gülüyordu.

“Hımm.... Arkası boş ama... Sıçrama modu da yoktur bunun... Hakikaten. Senin sıçrama motorun yok ya... Ohaaaaa... Doğru söylüyorsun demek. Sen şimdi gerçekten 30 yılda mı geldin buraya moruk?”

“Moruk babandır ulan eşşoğlueşşek! Saygılı konuş. 30 yılda geldim tabi... Sabırla geldim. Emek emek geldim. Uzun uzun yolları, derin karanlıkları, kadim sessizlikleri aştım da geldim.”

“Vah vaaah... Şair olmuşsun yolda da belli ki... E amcacım, 25 yıl filan oldu sıçrama keşfedileli ya. 5 yıl daha bekleyeydin, iki haftada gelirmişsin. Uzayaltı itkisiyle mi geldin buraya? Bisikletle gelsen daha iyiymiş ehehehe... İşe bak ya... Ehehehehe...”

Oğlan acımayla karışık bir alayla, katıla katıla gülüyordu.

“Gülme ulan... Ciddi misin? De bakayım şu sıçrama şeyisini bi daha?”

“Sıçrama motoru. Ciddiyim tabi... Anlatmakla uğraşamam valla. Uzay ansiklopedisi var mı gemide entegre?”

“Var. 2093 kopyası.”

“Gerçi vardır tabii. 2070’ten beri standart değil mi? Ama eskiymiş senin ansiklopedi. Veri kanalını aç da göndereyim madem. Bende en günceli, 2123’ü var.”

Uzay ansiklopedisi, Dünya ile veri iletişimi kuramayacak kadar uzaklara gidecekler için Dünya kültür birikiminin yanısıra, uzayda ihtiyaç duyulabilecek tüm bilgileri derleyen bir açık ansiklopediydi. Kökleri 21. yüzyıl başında atılmış, o günden bu yana gönüllü kullanıcılarca geliştirilmekteydi.

“Gönderdim.” dedi oğlan. Hemen sonra Salih amcanın ana bilgisayarından bir dosya transferi uyarısı geldi. Kabul düğmesine basılır basılmaz veri aktarım kanalından yollandı ansiklopedi.

“Sıçrama motoru maddesine bak...”

“Dur acele etme... Sıç...ra...ma... Mo...to...ru... Hıh... Okuyorum bi dakika...”

Çocuk haklıydı. Salih’in Dünya’yı terk etmesinden beş yıl kadar sonra sıçrama motoru diye bir şey keşfedilmişti. İlk versiyonları ticarileşmemiş, askeri amaçla kullanılmıştı. 2107 yılında piyasaya sürüldüyse de ilk başlarda yakıt tüketimi yüksek diye hiç tercih edilmemişti. Lakin iki yıla kadar, geciktirilmiş fizyon teknolojisi ortaya çıkmış, motor havayla suyla çalışır vaziyete gelmişti. Kısa sürede uzayaltı itkisinin yerini alıp insanoğlunun en büyük icadı sayılmış, insanoğlunun kaderini kısa sürede değiştirmiş, ilk on yılında galaksinin %10’unun madenciliğe ve imara açılmasını sağlamıştı. Bolluk nedeniyle pek çok kaynak problemi çözülmüş, bu sayede sıçrama motoru gün geçtikçe daha iyi hale getirilmişti.

Gözlerine inanamadı Salih amca ama... Doğruydu. Zamanda kayıp olmadan uzun mesafeleri kat etmek daha önce hiç olmadığı kadar kolaylaşmıştı. Boşuna 30 yıl beklemişti hayal ettiği gezegene ulaşmak için. Yapayalnız tüketmişti ömrünü yollarda. Tarihsel bir örnek vermek gerekirse, o zamanının gezgini olarak yürüyerek Bağdat’a ulaşmaya çalışırken, birileri uçağı keşfedivermişti.

Kendini avutmaya çalıştı. Tam 35 yıl önce stoacılıkla tanışmıştı. İnsan ihtiyaçlarının büyük çoğunluğunun sanal, çağın mutluluk tanımlarının abartılı

bir yapaylık ürünü olduğunu düşünüyor, pek çok kavramın insan zihni tarafından inşa edildiğine ve hiçbir kıymeti bulunmadığına inanıyordu. Bu yüzden terk etmişti Dünya'yı ve kendini daha iyi anlamak, kaderini kendi tayin etmek için düşmüştü yollara. Esas kıymetli olan yürüyerek gitmekti zaten Bağdat'a. "Olsun be... Yolculuğun kendisi güzeldi sonuçta..." diye mırıldandı gözleri ansiklopedinin nizami satırlarına dalmışken.

"Buyur amca?"

"Sana demedik ulan..." diye terslendi çocuğa ama konuşmaya ona hitaben devam etti: "30 yılım gitti ama hedefime ulaştım işte. Nasıl olduğu beni ilgilendirmiyor. Meselem Dünya'dan çekip gitmek, uzayda kaybolmaktı zaten. Cesaret edebildim, bunu göze alabildim ya... Ha yıllarım uzayda yolda geçmiş, ha otuz yıl gezegende beklemiş, iki günde gelmişim... Aha kalan ömrümde tek başıma yaşayacağım şu gezegende. Sessiz... Sakin... Sükunet içinde."

"Tek başına mı? Sükunet içinde mi?" diye sordu oğlan. Teyit amaçlı ya da meraktan olmadığı belliydi. Alay etmek için soruyor gibiydi daha çok. Zaten bıyık altından gülmeye başladı daha sorarken. Sonra sırtı... Şiddeti giderek arttı gülüşünün ve en sonunda kahkahaya boğuldu.

"Ne gülüyorsun ulan bacaksız! Sen ne anlarsın inzivadan? Ne bilirsin iç huzuru? Nereden anlayacaksın kalabalıktan bunalmanın, dünya telaşından yorulmanın acısını?"

"Ahaha... Neye mi gülüyorum? Yahu galaksinin en kalabalık beach club gezegenine gelmişsin, haberin yok."

"Ne diyosun? Ne klübü? Ne kalabalığı?"

"Teleskopun varsa aşağıya dikkatlice baksana bi."

Adam geminin hemen altında konuşlu gözlem teleskobunu çalıştırıp gezegen yüzeyine odakladı. Çıplak gözle sapaşakin görünen gezegenin yüzeyi epey imar edilmiş, üstelik yoğun bir hareketlilik sahibiydi.

"Bu neeeeeeeee!"

Teleskobun önünden bir de iletişim uydusu geçmişti üstelik. Biraz azalttı yakınlaştırma katsayısını ve yörüngede epey bir uydu olduğunu fark etti. Gezegene yaklaşırken de bunları gördüğünü ama göktaşı sandığını hatırladı.

“Amca galaksinin en meşhur sahilleri buradadır. Bak şu beyaz lekeler var ya. Onlar hep otel. Beş bin yataklı, şehir gibi oteller var burada.”

“Ben dağ taş sandıydım onları...”

“Öyle zaten. Artistliğine sökmediler kayaları. Hepsini oyup otel yaptılar. Güzelliği de orada zaten. Serin serin mağaralarda takılıyor herkes. Bu kayalar epey geniş alanlara yayılıyorlar. Bak şu çizgiler var ya? Onlar da otelin kendi demiryolu ağı. O kadar büyük oteller var düşün. Geçen yıl dayımlarlan geldiydik...”

“Şu kahverengi siyah lekeler ne?”

“Siyahlar? Hangileri? Haaa... İnsan onlar da.”

“Ne diyosuuun?”

“Tabii ya... Gezegen nüfusu dört mevsim milyar mertebesinde. Ya baksana önündeki ansiklopediden? Gezegenin adı Havana Beach.”

Adam tekrar ansiklopedi ekranına geçti. “Ha... va... na... Bu nasıl isim ya? Kim koymuş? Biiiiiç.....”

“İlk keşfeden koymuş. Kural böyle...” diye ukalalık etti çocuk. Elbette adam da biliyordu isim hakkının ilk keşfedene ait olduğunu. Kâşifi olmayı hayal ettiği ve adını “Cennet-i Sükûn” koymayı arzuladığı gezegeni tatil beldesine çevirip adını *Havana Biiç* koyan zihniyete sövdü içinden. Gezegenin tarihçesi önünde duruyordu. Yarı içinden yarı dışından okurken gözlerine inanamadı. Gezegenin kâşifi satırında Kâmil Çomar adı yazıyordu.

“Kâmil Çomar mı?”

“Haa... Turizm kralı. Vergi rekortmeni olan. Tanımıyor musun? Gerçi 30 yıldır haber bile okumuyosundur sen.”

“Kuzenimin adı bu. Anaaa... Resmi de var. Gerçekten o... Benim kuzenim yahu bu!”

Adam önünde duran sakın cennetiyle üçkağıtçı kuzeni arasındaki bağlantının bir tesadüf olmadığından emindi. Biraz düşündükten sonra anladı meseleyi.

“Vay puuuuuuust! Sıçrama motoru çıkar çıkmaz benim planımı mı çalmış? Vay köpoğluu.... Kopyacı pezevenk. Hırsıuuuz! Hırsız! Adi hırsızzzzzzz!” diye bağırdı. Hincından konsolunu yumruklamaya başladı.

“Sakin ol amca. Sen Kamil Çomar’ın kuzeni misin hakikaten?”

“Olmaz olaydım! Oooooooooof yaktın beni Kâmil. Geçen zamanda ağzıma sıçmışsın meğer itoğlu it. Ne yapacam ulan ben şimdi? Meğer hayallerimi çalmış şerefsiz. Otuz yıl yol teptim, O-TUZ-YIL!. Of anam of...”

Bir tür sinir krizi geçiriyordu Salih Amca. Sinirinden hop oturup hop kalkıyordu... Küçük egzersizlerle diri tutmaya çalışsa da gemide otuz yıl boyunca hamlamış bedeni onun daha fazla hareketlenmesine müsaade etmedi. “Anam belim belim belim...” diyip oturdu yerine.

Dudaklarını ısırıyor, ileri geri sallanıyordu. Derken büzüldü dudakları... Titremeye başladı... Gözlerinden kalın kalın yaşlar süzüldü nihayetinde. Oğlana göstermemek için başını önüne eğdi ama sesini kısmayı başaramadı: Hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

Bir yetişkinin böylesine bir şiddetle ağlaması karşısında ne yapması gerektiğini bilemeyen oğlan karşısındaki ihtiyara acılamakla yetindi. Diyecek bir şey bulamayınca “Amca... Hadi in bi tatil yap buraya gelmişken...” diyebildi sadece. Adamın bu teklife kayıtsız kaldığını görünce karar değiştirdi: “ya da geri dönelim birlikte... Hadi... Götüreyim sen Dünya’ya.”

“Madem iki günde geldin... İki günde de döneceğiz demek... Tamam... Dönelim hakikaten.”

“Gemin ne olacak?”

“Sıçmışım gemisine. At arabası olmuş bu zaten...”

“Haklısın... Yaklaş da kilitlenip alayım seni... Söz ver dövmeyeceğine?”

“Söz yahu söz. Seninle derdim yok ki benim... Şaşkınlıktan kızdım işte biraz. Beni döven dövmüş zaten. Oooof of...”

Oğlan çabuk sulandırdı ortalığı: “Amca bak gelmişken bir görseydin şu aşığı. Bi denize girseydik filan? Bana hava hoş gerçi... Gelirim gene. Senin işin zor, 30 git 30 gel ehehehe...”

“Dalga geçme ulan! Görmeyeceğim dedim. Lanet olsun bu gezegene. Hivini biiiçç... İsmine sıçtığım. Büyük Teleskop verilerinden karıştırıp bulduğumdan beri gözüm bundaydı benim. Milyonlarca gezegen verisi içinden tesadüf denk gelmişim. Kimse bulamaz sanıyordum. Ne bileyim ite köpeğe yol göstereceğimi? Götür beni Dünya’ya. Bir rüya bitti, bir ömür gitti. Lanet olsun...”

“Tamam tamam... Ama gemiyi orada bırakma, cezası vardır böyle yörüngede bırakılmaz. Bağlayıp götürebiliriz benimkiyle. Kütle artışından yolculuk yavaşlar biraz ama gene de bir haftada alırız Dünya’yı. Hem satarsın sen bunu. Gemiler artık çok ucuz ama seninki iyi durumda bir klasik. Meraklısı, koleksiyoncusu var bunların...”

Dünya’ya gidince paraya gerçekten de ihtiyacı olacaktı ama derdi para pul değildi henüz. İkinci kısmını duymazdan geldi.

“Bir haftaya uzayacak demek? Olsun peki... 30 yılı göze aldım, bir hafta ne?”

Sonra kendi kendine mırıldandı: “Ben Dünya’ya gelip de seni bulmaz mıyım... Turizm kralıymış. Vay adi vay. Vay şerefsiz vay...”

“Bağlıyorum amca o zaman.”

“Bağla bağla...”

BİTTİ

GERÇEK SEVGİ

Kadının gözlerine baktı yine. Bıkmadan, usanmadan bakacağı yeni bir çeyrek saate başlıyordu... Evet... Çeyrek saat boyunca, hiç gözünü kırpmadan, hayran hayran bakacaktı.

“Konuşmadan gözlerinle beni sevdiğini söyleyen...”

Adamın aklındaki şarkı idi bu... Şu an tam olarak da böyle yaptığını biliyordu. Nasıl yapmasındı?

Karşısındaki bu dilber... Bu kaşları kara, gözleri ela, gözü güzel, huyu güzel kadın... Bu dünyaya sanki sırf onun için gelmişti. Sanki bir vazifesi vardı yaradılışında ve bu güzeller güzeli, nazeninler nazenini kadını sevmekti bu vazife de.

Kadın, kendisine hayran hayran bakan adama döndü. Gözleri keşişiverdi. Adam bu keşişmeden aldığı hazzı gösterircesine daha da kıstı gözünü, dudakları gerildi. Coştı gönlü, sel gibi çağladı, bir şiir okuyası geldi. Tam dudaklarını bu amaçla aralamıştı ki, kadın göz temasını kesti. Sanki adam orada değilmiş gibi, başka bir yere, kayıtsızca bakmaya başladı.

“Sevgilim...” dedi adam, davudî sesiyle. “Bir kırgınlığın mı var bana?”

“Hayır yok. Nereden çıkardın?” dedi kadın. Lakin adam, bu ses tonunun hangi duyguları içerdiğini anlayacak kabiliyetteydi. Bir sıkılmışlık hissiydi bu.

“Sevgilim. Yoksa...”

“Bi kapar mısın artık çenenini?” dedi kadın, gözlerini kendisine çevirmeye tenezzül bile etmeden. Başka bir masada, kendisini görsün istediği başka birine bakıyordu. Hem o başka kişi tarafından görülmek istediğinden, hem de onun ne yaptığını merak ettiğinden...

İnatçı aşık vazgeçmedi.

“Son kez soracağım. Seni üzecek bir şey mi yaptım nur-u baharım?”

Kadın çehresini, biçare aşıkı çevirdi: “Hayır yapmadın. İstesen de yapamazsın zaten.”

Gözlerini son on dakika içerisinde ilk kez kırptı adam. “Teşekkür ederim. Bu yanıtı ihtiyacım vardı” dedi. Kısa bir süreliğine başka bir yere dikti gözlerini. Lakin sonra... O kadına birazcık bakmasa onu kaybedeceğini, kaçıracağını sanacağı kadar büyük bir korkuyla, yani aşkın hakikî ızdırabıyla yeniden döndü kara kaşlı dilbere.

“Alıştım sana bir tanem... Alıştım her gün görmeye”

Buydu şimdi de aklındaki şarkı ama kadın hiç de oralı değildi. Hiç de alışmış görünmüyordu. Oysa daha dün... Dün bu bakışlarına karşılık bulmuyor muydu? Daha birkaç saat önce birbirlerine pek çok sevgi sözcüğü fısıldamamışlar mıydı? Yalan mıydı yani hepsi?

Böyle bir şeye sahip olduğu için nasıl da mutluydu... Şimdi bu şeyi kaybedeceği korkusuyla karnına taş oturmuştu sanki. Üstelik... Kabul etmek istemiyordu adam ama... Sanki... Kadın bir başkasına bakıyordu: Aynı acıyla, aynı ızdırapla ve aynı taşla. Sanki kadın kendisinden sadece orada olmasını istiyordu kadın. Orada bulunup kendine ilgi göstermesini belki de. Belki... Belki şu uzak masalardan birinde oturan adam...

“Kim o adam?” deyiverdi. Kıskançlıkla yüklenivermişti bir anda.

Kadın, esasında karşısındaki sandalyenin boş olması gerekiyormuşçasına, irkilerek tepki verdi bu soruya.

“Sanane?”

“Ne demek sanane? Niçin böyle yapıyorsun dilberim? Nedir bana olan kızgınlığının nedeni? Niçin böyle üzersin beni?” dedi adam.

“Zalim... Senin Allah'ın yok mu?” şarkısıydı şimdi içinde çınlayan. Kadının kayıtsızlığı karşısında da bir kuplesini dışından söyledi:

“Seyret perişan halimi bende akşam olmakta...”

“Ay kes ya kes, iyice arabeske bağladın!” dedi kadın. Parmaklarını iyice gererek ellerini kaldırmış, avuç içerini adama gösterir gibi tutmuş, yüzünü de iyicene ekşitmişti. Kollarını kavuşturmuştu hemen ardından ve başını biraz önüne -yorgunlukla* eğmişti.

Adam, bu ses tonunun, bu mimiklerin, bu vücut dilinin hangi duyguları içerdiğini anlayacak kabiliyetteydi: Tiksinti.

Bunun üzerinde çıkıp gitmeliydi belki de. Terk etmeliydi artık bu mekanı. Hatta bu diyarı dahi terk etmeliydi. Uğradığı hayal kırıklığını, kırılan gururunu, ayaklar altına alınan onurunu telafi etmenin başka bir yolu yoktu.

Ama yapamıyordu... yapamıyordu...

“Ayrılmak o kadar kolay mı sandın?” diyordu içindeki şarkı. Adam şimdilik tepkisini, bakışlarını 45 derece sol ve 45 derece aşağıya, duvardan yana çevirerek, başını da on sekiz derece öne eğerek verdi.

Kadınsa toparlandı. Başını kaldırdı yani. Lastik saç tokasını çıkardı; saçlarını yeniden topladı. Konuşmaya hazırlanıyordu aslında. Bu esnada kol hareketlerini bir çağrı gibi algılayan garsonlardan biri geldi. Aslında çağırmamış olsa da, bir kahvenin iyi gideceğini düşündüğünden uzun uzun anlatarak siparişini verdi. Derecesine, sütün miktarına, sütün yağ oranına kadar... Hepsini tek tek anlattı. Garson elindeki cihaza alıyordu notlarını.

“İşte bu ayrıntıcı hallerin yok mu...” dedi adam fırsattan istifade. Tüm açıları kadına göre ayarlanmıştı yeniden. “Çok seviyorum bu hallerini.” diye sürdürdü. Garson önce bıyık altından güldü. Sonra kısa ve kesik bir sesle güldüğünü belli etti. Adam garsonun niçin güldüğünü anlamadı ama kadın biraz büzüldü, bir elini ağzına götürürken, tırnak yememesi gerektiğini hatırlayarak gerçi çekti. Adam, bu hareketin bir utanma haline karşılık geldiğini anlayacak kabiliyetteydi.

“Geri zekalı!” dedi kadın garson gider gitmez.

“Asıl garson geri zekalı” diye çıkıştı adam. “Benden sipariş almayı unuttu baksana!”

“Senden niye alsın aptal.”

“Ne demek niye alsın? Ben müşteri değil miyim?”

“Hayda... İyice duygusala bağladın sen ya” dedi kadın ve güldü. Daha çok sinirden gülmüş gibi...

“Rezil oldum senin yüzünden... Garson anladı senin tabii şey olduğu... Ne düşündü hakkımda acaba.”

“Şey ne? Aşık mı? Hayran mı? Senin hastan mı? Baş belan mı? Ney olduğumu?”

“Argi olduğunu aptal! Öf be ya! Bunu sana söylememem lazımdı değil mi? E söyleyince ne olacak ki? Argisin sen.”

“Argi?”

“Bir kısaltma” dedi kadın. Garson kahveyi getirmişti. Bu defa adamın salak saçma iltifatlarından birine değil de, teknikmiş gibi görünen bir muhabbete denk gelmesine sevinmişti.

“Artırılmış Gerçeklikli Hologram”

“O nedir sevgilim?”

“Vücuda gelmiş aplikasyon işte. Yahu bir de meraklı çıktın ya... Üff... Kısasını söylüyorum, ki söylememem gerektiği aksi takdirde muhtemelen kapatmayla sonuçlanacak bir sürece gireceğim konusunda uyarılmıştım da ama: sen gerçek değilsin.”

“O ne demek tatlım?”

“Ooooo... Ya ben karşına mühendis falan oturtayım canım, sen sor ona teknik sorularını. Zaten bi boka da yaramadın” dedi.

“Neye yarayacaktım? Benim işim seni sevmek değil mi? Ben bu dünyaya seni sevmek için gelmedim mi?”

“Aynen öyle canım, onun için geldin, haklısın, çünkü daha dün geldin! Bir düşün bakalım, benim çocukluğumu sordun dün ama kendin anlatabileceğin bir çocukluğun var mı?”

Adam “var tabii!” dedi şiddetle.

“Anlat o zaman? Hadi?”

“Eee...” dedi adam. Bir dakika... Her insan belli dönemlerden geçirdi ama ya kendi? Gerçekten hiçbir şey gelmiyordu aklına, geçmişini düşündüğünde.

Aklındaki en uzak anı, şu karşısındaki dilberle dünkü konuşmasıydı. “Hatırlamıyorum” dedi adam.

“Evet. Seni ben seçtim. Uygulama içi satın alma ile ücretsiz sürümünü kullanmadım; o kadar para verip ‘kara sevda’ modunu aldım. On beş dakikalık bir kurulumla hayata getirdim seni. İçine şarkılar yükledim. Tipini seçtim. Dün hatırladığın detaylar da senin beni tanıman için yaptığımız ‘yapılandırılmış görüşme’ mi filan her neyse... Öyle bi bok püsürdü işte.”

“Peki neden sevgilim?” dedi.

“Ah canım ya... Hala sevgilim diyor. İnatçıymışsın. Keşke gerçek olsaydın” dedi kadın gülerek. Makas alası geldi ama almadı.

“Hakikatte senin gibi erkekler olsa, seni bunca insan niye satın alsın? Sadece seninle idare edenler de varmış ya. Ne manyaklık ama!” dedi kadın; tabakasından bir sigara çıkarıp yaktı. “Diyeceksin sen neden aldın? Benim derdim senle avunmak değil. O kadar zavallı mıyım ben ayol?” dedi ama insan davranışlarını okuma kabiliyeti bulunan ARGİ adam, bu hareketlerden onun ‘o kadar zavallı’ hissettiği sonucunu çıkardı fakat neden zavallı olduğunu ya da gerçekten zavallı olup olmadığını elbette çıkarsayamazdı.

Kadın başını geriye atıp, yüzünü tavana çevirip dumanı yukarıya doğru üfledi ve devam etti: “Uzaktan argi mi insan mı olduğun belli olmuyor elbet. İstedim ki biraz beni kıskansın. İstedim ki kaybın olasılığını tatsın... Benim ona gösterdiğim ilgiden vazgeçeceğimi sansın, ‘kaçan balık büyük olsun’ ya da ‘kaçan kovalansın’. Her neyse... Görmedi bile... Anladın mı? Çünkü bakmadı bile! Sırtı burada dönük oturuyor it oğlu it!” dedi. Bir nefes daha çekti sigaradan. Sinirle, ince bir kanal duman daha üfledi ortalığa.

“Ben gerçeğim” dedi adam. “Yalan söylüyorsun. Üstelik ben seni seviyorum. Başkalarını kıskandırmana, başkalarının dikkatini çekmeye çalışmana gerek yok. Beni seni sonsuz bir aşkla seviyorum. Senden vazgeçmeye de niyetim yok. Bırak başkalarını... Dön de bak halime! Seni seviyorum. Gerçekten seviyorum. Gerçek bir sevgiyle sahtesini nasıl ayırt edebilirsin ki hem? Nasıl test edebilirsin? İnsan sevildiğine ancak inanabilir. Bunu nesnel ölçütlerle ispatlayamaz!”

“Çok feylezofmuşsun ve çok da eğlenceliymişsin canım ama senin miyadın doldu maalesef” dedi kadın. “Garsona filan rezil oluyorum... Bir arkadaşım görse şimdi ne derim?” dedi. Artık bakmadan konuşuyordu ARGİ adama... Sanki onu kapatacak olmaktan utanıyor gibiydi. Akıllı cihazını aldı eline masadan. Uygulamayı açtı. Tam kapatacağı ki, adam ayağa kalktı.

Kadın durakladı bir anda. Kaçıp gidecek miydi ki? Saldıracak mıydı yoksa? Saldıramazdı ki? O bir hologramdı. Fiziksel bir kuvvet uygulayamazdı ama...

Kadın, telefon ekranından cihazın sesinin açıldığını gördü.

“Ey millet!” deyiverdi cihaz (adam (hologram)). Öyle bir kuvvetle söylemişti ki bunu, herkes ayağa kalkıp bağırın bu adama dönüverdi.

“Ben bu kadını çok seviyorum!” diye haykırdı. Uzak masada sırtı dönük oturan adamın da dönüp buldukları yere baktığından emin olunca, eğilip kadını öptü (öper gibi yaptı aslında...).

Kadın ağzı açık, gözleri irileşmiş biçimde artırılmış gerçeklik hologramının yüzüne bakıyordu. Adam bunun şaşırma ve hayret ifadesi olduğunu anlayacak kabiliyetteydi.

“Sanırım görmesini sağladım” deyip göz kırptı. “Sen yeter ki mutlu ol. Seni seviyorum. GERÇEKTEN!” dedi kadına.

*

Kadının gözlerine baktı yine. Bıkmadan, usanmadan bakacağı yeni bir çeyrek saate başlıyordu... Evet... Çeyrek saat boyunca, hiç gözünü kırpmadan, hayran hayran bakacaktı.

“Konuşmadan gözlerinle beni sevdiğini söyleyen...”

Adamın aklındaki şarkı idi bu... Şu an tam olarak da böyle yaptığını biliyordu. Nasıl yapması?

Kadının telefonu masadan alışını izledi... “Ne güzel elleri var?” diye düşündü.

Sonra kapatıldı.

GETİR GÖTÜR HESABI

...

Yaptım bunu, yaptım: Sigarayı bıraktım.

Lakin emin değilim... Gerçekten işe yaradı mı? Gerçekten iyi bir şey mi bu yaptığım?

Artık iç mekânlarda oturuyorum. Mekânda çalışan on sekiz yaşından küçük gerizekâlı bir kominin çakmağını evde unuttuğu için sigarasını ocaktan yakmaya karar vermesi, tam o sırada patronu geldiği için ocağı yakamayıp gazı açık unutması neticesinde olacak patlamayla ölme riskim iki katına çıktı. Gerçi tam mekân önünde otururken şehrin kapalı kapılardan geçmeyi beceremeyen zombilerce işgâli neticesinde önce zombi olmak, sonra da o sırada içeride oldukları için insan kalmayı başarıp bir süre sonra hakimiyeti ele geçirenlerce yakılarak ölme riskim yarı yarıya azaldı.

Bilimum teraslarda geçirdiğim vakit azaldığı için yükseklerden düşme riskim azaldı. Buna karşılık sokaklarda geçirdiğim vakit azaldığı için depremlerde ölme riskim arttı.

Araç kullanırken otomatik pencereyi, külü dışarıya silkebilecek kadar fazla, cereyanda kalıp hasta olmayacak kadar az açmaya uğraşırken kaza yapma riskim yok artık. Fakat kaçınılmaz olarak uzun yollarda uyuyakalma riskiyle yaşayacağım artık... Çaresiz... Ki uzun yol daha kötü... Daha hızlı insan bir kere... Gerçi cam açma mevzuu uzun yolda da tehlikeli...

Pikniklerde sigara izmaritiyle yangın başlatan dikkatsiz g*t ben olmayacağım ama sigarasızlıktan artan iştahım yüzünden daha uzun süre ve daha bol kömürle yanan mangalla yangın başlatan dikkatsiz g*t ben olabilirim.

Sigara içen kızlarla ilişki olasılığım azaldı, çünkü küllük öpmüş gibi olmak istemiyorum. Sigara içmeyen kızlarla ilişki olasılığım arttı, çünkü onlar da küllük öpmüş gibi olmak istemiyorlardı. Toplamda kızlarla ilişki olasılığım azaldı çünkü kilo aldım ama orta yaş sonrası için şansımda artış söz konusu çünkü on yıl sonda daha genç görüneceğim...

Cinselliğin ön planda olduğu ilişkileri daha uzun süre sürdürme olasılığım arttı çünkü sigarayı bıraktınca... Anlarsınız... Fakat bundan otuz yıl sonra bu alışkanlıkla güçten düşmeyi yediremeyecek ve Fiyagra kullandığım için kalp krizinden öleceğim belki de. Kimbilir?

Yine de çok sigarasız kaldığımda bir başkasının sigarasından bir fırt çekerek Epstein Barr virüsü kapma riskine maruz kalmadığım için mutluyum... Öte yandan kışın ortasında bile titreyerek de olsa soba altına oturduğum o günler geçtiği ve iç mekânlarda takıldığım için, birilerinin hapsirliğinden Rinovirus veya Influenza virüsü almam garanti neredeyse...

Yani bunların hepsi birbirini götürüyor. Ne ilginç...

AMA AKCİĞER KANSERİ RİSKİM AZALDI! KOAH OLMA OLASILIĞIM EPEY DÜŞTÜ! KALP HASTALIKLARI RİSKİM DE ÖYLE! ULAN HER GÜN CEBİMDE EŞŞEK GİBİ PARA KALACAK... AHAHAHAHA...

OHHHHHH. İYİ Kİ BIRAKMIŞIM YAHU! İyi ki bırakmışım...

Yaptım bunu, yaptım: Sigarayı bıraktım.

Lakin emin değilim... Gerçekten işe yaradı mı? Gerçekten iyi bir şey mi bu yaptığım?

Artık iç mekânlarda oturuyorum. Mekânda çalışan on sekiz yaşından küçük gerizekâlı bir kominin çakmağını evde unuttuğu için sigarasını ocaktan yakmaya karar vermesi...

...

“HAYIRLISIYLA OLDU BİTTİ...”

Işıklar... Davetliler... Masa ve sandalyeler. Seramik tabaklarda unlu mamuller; yanlarında renk renk gazlı içecek. Masalarda “*kurabiyeler ağızda dağılıyor...*”, “*Tuzlular bayat yeme...*”, “*Bilsem aç gelirdim*” ya da “*İyi ki aç gelmemişim*” cümleleri birbirine karışıyor. Bir kadın daha iki gün önce şahit olduğu başka bir düğün yemeğini anlatmada öve öve. Adamın biri ikram olarak alkol olmamasından şikâyetçi.

Herkes yerlerine alıştıktan sonra gelinle damat geliyor sahneye, ilk danslarını yapmaya. Bu seremoni çene sinirlerini tetikliyor adeta. Kızı kısa ya da çirkin, damadı şişman ya da tıknaz bulanlar, kızın ve damadın ana babasını kibar bulanlar, kaba bulanlar, davetlilerle ilgili ya da ilgisiz bulanlar... Dedikodudan *hiç hoşlanmayanlar* kimsenin bilmediği, çoğu o an üretilmiş, ama şaşırılmasına “*Aaa! Nasıl bilmezsin?*” diye şaşırılan çeşitli hikâyeler anlatıyorlar. Dinleyenlerin bazısı anlatılanı zaten biliyormuş gibi kafa sallayıp, palavraya palavra katıyor. Bazısı dinlemek istemiyor aslında ama kaçamıyor kulağına uzanan dudaklardan. Konumları bakımından talihsiz olanların boyunları, arada bir dönüp dönüp sahneye bakmaktan şimdiden ağrımaya başlamış. Kenardaki bir kız çeşitli dudak bükümleriyle paylaştığı abiyeli pozlarını beğenen var mı diye sık sık telefonunu kontrol ettiğinden onun boynu farklı yerinden ağrıyor.

İkinci dans müziği herkes için. Çiftler eşit derecede mutluluk sergiliyor sahnede. Oysa bir çift boşanacaktı geçen hafta. Başka bir çiftin kavalyesi, damının omuzun üzerinden göz ucuyla metresine bakıyor. Yeni evliler dikkatli bakışlar altındalar. Bir tanesinde erkek, “*artık karımsın yahu, omzuma koy ellerini*” diyor; zira kadın akrabaların önünde eski alışkanlıkların sonucu pek rahat yaklaşmıyor kocasına. Bazı analar bekâr oğullarını dürtüp birilerini gösteriyor. Dansa kaldırma teşvikinden ziyade, uzun vadeli bir sözleşme için. Bu oğullardan bazısı hakikaten ümitleniyor; bazısı eğleniyor, alay ediyor anneyle. Bir tanesi açıklayamıyor anasına aslında tercihlerinin farklı olduğunu ve hiç evlenmeyeceğini.

Kızlarsa kendilerini adeta podyumda hissediyorlar Kırmızı, lacivert, siyah, kırık beyaz, kemik beyazı, gelinlikle karışmayacak, gelinliğe benzediği için

kınanmayacak tüm diğer beyaz tonları... Kızlardan ikisi ziyadesiyle huzursuz; zira çok benziyor elbiseleri... Biri epey dikkat çekiyor; zira en mini etek de onda, en kıvrak bel de. Bazılarının adları gelinin ayakkabısının altında yazıyor. Ayakkabının şekline bağlı olarak, zemini en çok öpen yerlerdeki isimler silinecek. Biraz sonra da gelinin fırlattığı çiçek eğik atış kurallarına uygun inecek yere. Gelin aslında özellikle birini hedeflese de, geriye atışta pek yetenekli değil; hedef şaşacak ve kolu uzun olanla refleksleri kuvvetli olan kapışacak. Kazanan ümitlenirken, kaybeden *“batıl inanç zaten”* diyecek.

Tekerlekli bir masa üzerinde getirilen üç beş katlı pasta maket aslında. Üzerinde fişekler, maytaplar. Bıçağın geçeceği yer belli zaten. Gelinle damat bıçağı birlikte tutuyorlar. Pastayı getiren görevli, hatayla makete zarar verirler diye tetikte; bıçağı geçirecekleri yarığı tekrar tekrar işaret ediyor. Pasta girince alkışlamıştı misafirler; kesilirken de alkışlıyorlar. Birinci dereceden akrabalar istekle, büyük çoğunluğu alkışlaması gerektiğine inandığı için, pek azı zoraki. Gerçek pastayı bekliyor çocuklar. Köşedeki şişman adam da öyle. *“Ben pasta yemeyeceğim”* diyor simli tuvaleti olan kadın; kocası da *“sen al yahu ben yerim”* diyor ona. İkinci dilimi garantilediği için keyifli. Sigara içmeye çıkacaktı dışarı ama vazgeçiyor; karısı pastayı almaz filan...

Damadın arkadaşları *“ulan seni de kaybettik”*, *“yenge müsaade etmez artık, görüşemeyiz de, keh keh keh”*. Yeni evli olanlar *“iyi ettin, hadi mutluluklar, hemen çocuk yapın keh keh keh”*, çok daha önceden evlenenler, *“bok vardı evlendin, keh keh keh”*. Ortak bir keh keh dili, hepsi aynı telden. Biri illa halay çekilsin istiyor, biri oynamayı hiç sevmez, kalanları duruma göre. *“Bak istiyosan şuradan gidip bi viski alayım, çaktırmadan içersin, keh”* diyor; eksik kalıyor diğer *“keh”*ler çünkü teklif ettiği planı kendi için çoktan uygulamış.

Ortada çoluk çocuk amaçsız dolaşıp, masaların arasındaki koridorlarda kovalamaca oynuyorlar. Beş yaşındaki kızlar üç yaşındaki çekingen oğlanları elinden tutmuş gezdiriyor. Bu esnada enerji azalıyor artık; ve tahammül de azalıyor. Kız tarafı oğlan tarafından, oğlan tarafı kız tarafından şikayetçi. İki taraf da söylenilenden fazla gelmişler, diğer tarafa göre. Takı meselesi ayrı mesele. *“Ben onlara büyük taktıydım, bak onlar bize küçük taktı”, “Mustafalar bir şey getirmemişler. Elimde büyüdü oysa ki”, “Bu kadın zaten pintiliğiyle*

meşhur. Yalancıdır da...”, biri de *“amaan, kazasız belasız oldu ya düğün boşverin”* diyor. Tüm şikayetler hasır altı, dillerde *“haklısın, tabii canım”*lar.

Hareketlenen orkestranın amacı herkesi oynatmaya dönüyor bir süre sonra. Pistte bir çılgınlık ve trans hali. Alkolsüz sarhoşluk hareketle vuruyor dışarı kendini. Oynayanlar oynamayanları piste sürüklüyor. Yanıp sönen ışıklar altında kırmızı, lacivert, siyah, kırık beyaz abiye kıyafetler, yılan gibi kıvrılan eller, bele bağlanan ceketler, kafaya bağlanan kravatlar, matrak görünmeye çalışıp zırvalayanlar, iyi oynadığını sanıp kabaranlar, arada dolaşan çocukları ezmekten çekinenler, yorulan omuzlar, yorulan eller, yorulan ayaklar... Çalgı çengi yükseliyor, yükseliyor, yükseliyor... Hiç sona ermeyecekmiş gibi sürerken repertuarı tükenen orkestra, çalındığında en çok kişi tarafından, en coşkulu oynanan parçayı hızlandırarak yineliyor. Eve erken gidecekler tam bu sırada ayrılıyorlar, *“ay gelin damatla da vedalaşamadık ama neyse...”* diyorlar ki zaten niyetleri yok; ana babaları öpüp tüyüyorlar.

Çalgı kesiliyor ve artık vedalaşma sesleri... Birinci ve ikinci dereceden akrabalarla samimi arkadaşlar kalıyorlar geriye. Dağılmış halleriyle son aile kareleri çekiliyor, *“ay sen de gel”, “aaa olmaz, aileden sayılırsın”, “sen halası / teyzesi / amcası sayılırsın”*... Onla da çekinin ayıp olur, bunla da çekinin ayıp olur... *“Alıyor mu hepimizi?”, “ alıyor alıyor...”*

Fotoğrafçı çocuklar *“bitse de gitsek”*, gelin ve damat *“bitse de gitsek”*, diğer akrabalar *“bitse de gitsek”*, kaynana kayınbaba ya da ana baba *“bir fotoğraf daha çekinsek”*...

En son yakın akrabalar da ayrılırken *“pek güzel düğün oldu maşallah”* ve geriye kalan aynı soy isimlere sahip geniş aile. Gelin ve damat ya evlerine ya da otele gidecek. Büyük bir organizasyonu atlatmış aileler, birikmiş dedikodularla eve varmak istiyor bir an önce.

Bir şekilde hayırlısıyla olup bitiyor işte. Kazasız, belasız atlatılıyor. Herkes vazifesini yerine getirmiş. Etek etek paralar gelin ve damada verilmek yerine, mutluluk endüstrisini ayakta tutmak için gerekli yerlere peşinen ödenmiş. Bu sayede davetliler memnun bırakılmış, fotoğrafçılar, çiçekçiler, saloncular, sandık üstüne oturanlar, makası kurdeleyi bir türlü kesemeyenler, düğünden

kendisine kismet bulaşmasını isteyenler mutlu edilmiş ve bilinen, bilinmeyen, tanımlanan, tanımlanmayan pek çok adet yerini bulmuş.

Ne diyelim... Onlar ermiş muradına, biz çikalım kerevetine.

#HOŞGELDİNBEBEK

İlk profilini ana babası açtı. Böylece dünyaya gelmiş oldu bebek. Nice tebrikler yağdı taze avatarına. Ağlarkenki resmi konu bilhassa.

Doktor “en başta çok layklamayın” dedi. Bebek bünyesidir, kaldırmaz zira...

“Yavaş yavaş layklayın ama bol bol yorumlayın” dedi. Öyle de yapıldı. Şapşıklar, salaklar, ecişler, bücüşler... “Nazar değmesin çirkin şey”ler...

Kırkının çıktığı gündü hikayesi taymlaynlara kendi profilinden ilk düştüğünde (adettir). Komşuları, teyzeleri, dayıları birer ifade bıraktılar. Annanneyle babaanne birer küçük smiley taktılar. Dualı eller süsledi bildirim panellerini... “#Maşallah yavrumuza” dendi.

Ana baba pek bilinçliydi... İsim konar konmaz önce kullanıcı adları alındı her mecradan. İleride kullanmasını istedikleri #tag’ler bile belirlendi... “Hayır, elbet kendi tercih edecek günü geldiğinde de olsun... Bir kenarda dursun.”

Baba epey garanticiydi. Biricik yavrusunun bulutu için ezelden beridir terabaytlar biriktirmişti. Üşenmedi bir gün boyu tek tek ayarladı otomatik yedeklemeleri... “Çocuktur, akli ermez, ihmâl eder. Bilgileri kaybolur sonra”. Kardeşinin olmamış mıydı daha üç yıl evvel? İnsan bu. Her şey gelir başa...

Moda değişimlerinde sıkı giydirdiler çocuğu. Akranlarından geri kalmasın, her konuda iyi ve ileride olsun diye en iyi dudak bükme kurslarını, altı saniyelik video eğitimlerini, fotoğraf filtreleme seminerlerini daha şimdiden araştırdılar. Bol bol selfie çubuğu stokladılar.

En önemlisi HayPhone erişim sigortasıydı. Poliçeyi baya sağlam tuttular ki, Hayphone 14’ten Hayphone 20’ye kadar, yeni bir model çıkar çıkmaz sahip olsun. “Hayır, Happle Store kapılarında mı yatsın çocuğumuz? Hangi ana babanın gönlü razı olur buna?”

Kocaman insan olacak bir gün. Anne çok emindi çocuğunun bir fenomen olacağından. “Hem şimdiden belli bak kaç fav aldı ilk emekleyişi! Bak bak ne kadar kişi yorumladı ilk süt dişini...”

Zaten hamileyken hissetmiş, iki gece rüyasını görmüştü. Ne zaman fal baktırsa aynı şey söyleniyordu. E bakışlarından da belli değil miydi zaten?

Ve nitekim... Günden güne takipçi sayısı arttı bebeğin. Başka bir deyişle büyüyordu işte bebek... "Böyle giderse haftaya 1K kutlaması ayarlayacak ananesi".

Nice bin takipçilere canım... Nice bin takipçilere...

SEKSEN İKİ BUÇUK METREKARE

Çelik asansöre bindim. Asansör kabinini rezil bir koku mesken tutmuştu. Yüz on iki kat kadar daha dayanmam lazımdı ama daha ilk katlardan itibaren güçlü bir kusma arzusuna kapılmıştım. Aksi gibi malzeme seçimindeki o korkunç hata, asansörün ağırlığından ötürü yavaş gitmesine neden oluyordu. Atmış ikinci katta duran asansöre biri daha bindi. Yüzünü ekşitmesinden onun da kokudan rahatsız olduğunu anlamıştım. Hatta bir eliyle yaptığı “nafile bir savuşturma” hareketiyle de belli etmişti tiksintisini.

“Çok kötü kokuyor değil mi?” diye sordum.

“Ne?”

“Kötü kokuyor diyorum... Asansör...”

Yüzü kırılan burun direği yüzünden buruşmuş olan kadın birden ifadesini sildi yüzünden. “Yooo... Ne kokusu?”

Anlamıştım... O da burada çalışıyordu. Bu utanmadan yoksun ve yüz­süz inkârın ardından diyecek bir şey yoktu. Aynı yerlere dahi bakmaya çekinen iki yabancı oluverdik birden. Koku... Hareketsizlik... Kabinde sıkışmışlık... İğrenç bir kahverengi tonuna sahip o kırışık döpiyesi giymiş kadınla aramdaki soğukluğu derinleştirdi. Neyse ki o doksanıncı katta indi de, yüz on ikiye kadar olan yolculuğuma yalnız devam ettim.

Asansörün hemen çıkışında bir danışma masası vardı. Arkasında *Gangiyon* modası bıyıklara sahip bir adam. Kasketini de hafifçe yana çevirmiş. Oysa Gangiyonlular hayatta kasket giymezler. Belki bilmiyordu ama eklektik bir moda oluşturmuştu kendince. Masaya gittim; kasketi bana bakıyordu ama yüzü değil. Öksürdüm...

“Buyur hemşerim” diye tepki verdi.

“Gezegen parselletecektim.”

“Ne için?”

“İnşaat yapmak istiyorum”

“Ne inşaatı?”

“Baraka yaptıracağım... Yerleşmek için işte.” diye açıkladım.

“Kaç metrekare?”

“82 buçuk metrekare kadar”

“Ben bakmıyorum o işe.”

“Metrekaresinden dolayı mı?”

“Hayır. Gezegen işine ben bakmıyorum”

Haydaaa.... Niye bunca soru sordun o zaman kardeşim?

“Kim bakıyor?”

“ ... ”

“İçeride mi hallediyorlar?”

“Heralde... Bi git de sor bakeym.”

İçeride otuza yakın oda vardı. Öylesine birine gidip de sormak riskliydi... Hani ola ki birini rahatsız edecek olsam; inadına işimi yapmazdı billahi. Nafile inat ettim:

“E sen danışma değil misin kardeşim?”

“Ben makam mekiği şöförüyüm. Danışmacı abla yok. Emaneten duruyorum burada.”

“Hadi ya... Yakınlarda mı? Gelir mi hemen?”

“Yok... Altı ay oldu işten çıkmalı... Git de sor diyom sana!”

“Altı aydır yeni birini atayamadılar mı?”

“ ... ”

Çaresiz daldım koridora. Uzun mu uzun... Açık bir kapı olsa şirinlik yapıp kendimi göstereceğim; göz göze gelince de sorumu soruvereceğim ama tamamı bir örnek olan kapıların hepsi kapalı. Tabelaları okuya okuya ilerledim:

Şef yardımcısının yardımcısı

Şef yardımcısı danışmanı

Şef yardımcıları şefliği

Şef danışmanı

Şef danışmanları yardımcısı

Şef özel kalemi

...

Hiçbirinde aslında ne iş tuttukları yazmıyor. Unvan da unvan... Nihayet “şeflik memuru” diye bir tabela gördüm. Bu kapı, çerçevesinin dibinde yazan unvan nedeniyle diğerleri kadar riskli görünmüyordu. Tıkladım soluk gri, kirli kapıyı: *tık tık*

Hiç yanıt gelmedi. Şimdi girse miydiiiim? Girmese miydim? Belki duymamıştır diye bir kez daha tıkladım: *tık tık tık*.

“ ... ”

Yine ses yoktu. Belki de “gel” demişti ben duymamıştım? Bu defa da girmezsem iyice sinirlenirdi memur. Şansımı deneyecektim, başka çarem yoktu. Yine de elim kapı kolundayken tereddüt ettim. Beklese miydim acaba? Hay Allah! İyi de bekleyince de görülmüyordu ki işim? Daldım içeri bismillah...

Gün ışığının yağlanmış, kirli bir perdeyle engellendiği odada, yığılmış dosyaların ardında ufak tefek bir adam oturuyordu. Kapının açıldığının farkında değil gibiydi ilkin. Sonra “buyrun” dedi ama hiç yüzüme bakmadan. Önündeki kocaman deftere mütemadiyen bir şeyler karalıyordu.

“Gezegen parselleteceğim ama...” dedim ve bekledim. Hiç yanıt gelmedi, hatta duruşunda, söylediğimi algıladığını gösterebilecek en ufak bir değişiklik de yoktu. Ne yaptığına biraz daha dikkat kesildim: Karbon bir kalemle resim çiziyordu ancak yanıt vermeye hazırlanır gibi bir hali bile yoktu. Velhasıl, aslında ona bir soru sormadığımı fark ettim: Soru sormadım ki yanıt versin değil mi efendim?

“Gezegen parselletecektim ama burası mı?”

“Değil.”

“Ya neresi?”

“İki alt kata ineceksin. Kadaastro müdürlüğü orada.”

“Peki... Çok teşekkür ederim. Tam olarak hangi oda olduğunu söyleyebilir misiniz?”

“110-5 veya 110-6 olması lazım. 110-7 de olabilir. Orada sorarsın.”

“Teşekkürler” dedim, adam bir yandan resmettiği silindirin bir yanına gölge verirken. En azından üç tane odanın numarasını öğrenebilmişim. Pis kokulu asansörle ve vekaleten danışmaya bakan mekik şoförüyle hiç uğraşmadan merdivenlerden hızla iki kat aşağı indim. Bana söylenen odaların bulunduğu, uzun koridorun orta yerine kadar yürüdüm. Unvan tabelalarına hiç bakmıyor, öylece oda numaralarını takip ediyordum ve ayak seslerim boş koridorda yankılanıyordu. Üçünün de kapalıydı kapısı ve ben yine aynı tereddütte kalmışım. Hangi kapının ardında hayat olduğunu anlamak için bir süre dinledim koridoru. Bir yerlerden tiz bir kadın kahkahası geliyordu ama yönünü tam kestiremiyordum. Başka bir yerdense tuş sesleri. Sonra bir yerlerden hızla kapatılan bir pencere sesi duyuldu ama belki de rüzgâr yüzünden çarpmıştı... Hangi sesin, ne yönden geldiğini anlamak mümkün değildi. Yankıyı artıran koridor bir kakafoniye sebebiyet veriyordu.

Öyle kararsızca beklerken imdadıma biri yetişti: Dairenin çaycısı. Ayaklarında yerden kesik patenleriyle, elinde dolu ve boş çay bardaklarının işgal ettiği askısıyla, benim olduğum yere müthiş bir hızla geliyordu. Bu odalardan birine girmesini ümit ederek bekledim. Gerçekten de 110-6'nın kapısını çalmadan daldı içeri. “Çaycı olmak varmış...” diye geçirdim içimden. Hemen ardından ben de daldım, tabelasında *Kayıt Kalem Yardımcılığı* yazan odaya.

“Merhaba. Ben gezegen parselletecektim ama...”

“Merhaba hemşerim” dedi kravatını fazla sıkığı için konuşmakta zorlandığını sandığım adam. “Hangi sektörde gezegen?”

“Orion sektöründe...”

“Oraya biz bakmıyoruz.”

“Kim bakıyor?”

“Orion bölge müdürlüğü bakıyor.”

“Nasıl yani?”

“Kardeşim burası genel müdürlük. Senin kendi sektörünün bölge müdürlüğüne gitmen gerek”

“E oradan da buraya gönderdiler?”

“Hadi ya? Bir dakika o zaman” dedi. Düşünüyormuş gibi bir tavır takınarak, hiçbir şey yapmadan öylece durdu. Herhalde çaycıdan yardım bekliyordu ki, vaziyeti anlayan çaycı söze karıştı: “Onay buradan veriliyor ya şefim. Önce merkezden alması lazım gezegen imar kağıdını.”

“Öyle ya... Hımm... Biliyoruz canım. Bana işimi mi öğretiyorsun?” diyerek çaycıyı tersledi ama çaycı hiç oralı olmadı. Aynı kızgınlıkla, çatık kaşlı suretini bana çevirip, elini gergince uzatarak “Ver bakayım kağıtları” dedi. Bir anda babamız oluvermişti sanki.

Elimde tuttuğum üç sayfalık belgeyi verdim. Üzerlerindeki kodları okuttu bilgisayarına.

“İnşaat mı yapacaksın?”

“Evet memur bey.”

“Ne inşaatı?”

“Öyle ahım şahım bir şey değil. Basit bir baraka...”

“Gezegen uygunluk belgesi aldın mı?”

“Hayır. O nedir?”

Yine çaycı karıştı söze:

“Hemşerim gezegen yerleşmeye uygun mu? Öyle ben buldum, buraya inşaat yapacam deyip parselletemezsin ki!”

“Nedenmiş o?”

“Ya radyasyon varsa? Ya suyun neyin nüfusa yetmezse? Ya güneşin - maazallah-“ ... dedi ve önce kulak memesini tutup sonra masaya vurdu üç kere “...patlamak filan üzereyse?”

Haklıydı çaycı kardeş. İşte bunlar hep riskti.

“E n’apacağım?” diye sordum.

Memur, “*Astrofizik İşleri Dairesi*’ne gideceksin. Oradan varsa eğer, gezegenin analiz raporlarını alacaksın. Bu raporlarla imar müdürlüğüne gidip uygunluk belgesi çıkarttırman gerek. Al o belgeyi bana gel, işlemi başlatalım.” dedi.

“Nerede o daire?”

“Viranay’da”

“Nasıl yani? Uyduda mı? Neden o kadar uzakta?”

“Bu da her şeyi soruyo yaaa” dedi çaycı çıkarken, eliyle de bir alay işareti yapıyordu. “Memurum işin zor bunla” deyip akıl verdi gözden yitmeden. Memur babalıktan çıkıp, bir tür polis oluverdi bu sefer:

“Sen devletten iyi mi bilecen kardeşim? Oraya yaptılarsa vardır bir bildikleri!”

“Tabii tabii. Ha’şa... Derdim iyi bilmek değil. Hani diyorum devlet spor mu yapmamızı istiyor. Neyse...” deyip suyuna gittim. “Nasıl giderim oraya?”

“Bu binanın eksi otuzuncu katına in. Karşıya geç. Oradan tüp mekik kalkar. Yarım saate varırsın. Uzak dediğin de bu yani. Ayıp kardeşim ayıp. Devletin sunduğu hizmetin karşılığı bu sitemler mi yani?”

“Yok yok. Ağzımdan kaçtı bir an” dedim. Teşekkür edip çıktım. Yalan yok, ayak yapmıştım. Hoş bir intiba bırakmalıydı, zira bu adama işim düşecekti yine.

*

Tüp mekik vaktinde kalktı. *Viranay Uydu Kaymakamlığı*’nın yolunu tuttum. Sanki kentte memurlardan başkası yaşamıyordu: İn cin top oynuyordu

sokaklarda ve bu haliyle aslında çok ürkütücüydü. “Tam bir memur gezegeni” derler ya, işte öyle bir yerdi. Neyse ki çok sürmedi binaya varmam.

“Astrofizik İşleri Müdürlüğü varmış?”

“Yirmi ikinci katta”

“Sağolun.”

Bu kadar hızlı yanıt almayı ben bile beklemiyordum. Binanın içi yeniydi. Asansörü de güzel kokuyordu. İyi ve güzel olan her şeye şaşıra şaşıra ilerledim bina içinde, vardım 22. kata. Asansörün önünde yine bir danışma...

“Merhaba... Astrofizik işler..”

Daha cümlemi bitirmeden “koridorun sonunda beyefendi” dedi kadın. Hem de epey güzelce bir kadın. Gezegenin uydusuna değil, paralel evrene geçmişim sanki.

Astrofizik İşleri Müdürlüğü Gezegen Şefliği Başvuru Amirliği yazılı odanın kapısına vardım: Kapı aralıktı. İçeride iki masa, ikisinde de birer memur, karşılıklı, güzel güzel çalışıyorlardı. Kapıyı vurdum. “Buyrun” dediler.

“Ben gezegen parselletecektim ama... Uygunluk belgesi lazımış.”

“Hangi sektörde?”

“Orion”

“Verin efendim evraklarınızı. Şöyle de buyrun oturun lütfen...”

Evrakları verdim adama. Sağ eliyle kağıtları tutarken sol eliyle vizörlerini ayarladı. Anlaşılan doğuştan görme engelliydi.

“hmmmm...” dedi derinden derinden. Başka bir şey demedi. Evrakları evirip çevirip duruyor, arada bir “hmmmm...” diyordu. Acaba benden bir şey mi bekliyordu? Anlayamamıştım.

“Bir dakika” diyerek bu defa da bilgisayarını kullanmaya başladı. Aynı şekilde bu işi yaparken de periyodik olarak “hmmmm...” sesleri çıkarıyordu.

“Maalesef sizin gezegene ait hiçbir analiz yok elimizde”

“Yani?”

“Yani uygunluk belgesi vermemiz mümkün değil. Önce analiz edilmesi lazım.”

“Hadi ya...” dedim istemsizce ama yerleşmeyi hayal ettiğim gezegenin de bu incelemelerden geçeceğinden memnundum. “Anladım. Olsun tabii. Ne yapmalıyım?” diye sordum.

“Şimdi ben size bir yazı yazacağım. Bu yazıya aşağıdaki evrak müdürlüğünden bir sayı alacaksınız ve... isterseniz not edin... *Gezegen İmar Daire Başkanlığı, Astrofizik İşleri Müdürlüğü, Spektrometrik Analiz Şefliği*'ne, yine aynı başkanlık, aynı müdürlüğe bağlı *Yaşanabilir Kuşak İnceleme Şefliği*'ne ve *Astrobiyoloji İşleri Müdürlüğü Yüzey Analiz Şefliği*'ne sevk ettireceksiniz. Sonra bu şefliklerin her üçüne de uğrayıp *olur* kağıdını alın. Akabinde vezneye gidip gezegen analiz harcı yatırmanız gerek. Yatırdıktan sonra dekont ve olur belgeleriyle birlikte bana tekrar gelin. Analiz işlemlerini başlatalım. Yakın zamanda da uygunluk belgesini alırsınız.”

“Analiz ne kadar sürer?”

“Valla şu sıra yoğunluk var. Personel sayımız da epey az. Herhalde iki ay filan sürer.”

“Tüh...”

“İki ay yine iyi. Üç beş sene öncesine kadar bir yılı buluyordu bu işler.”

“Neyse... Bu işleri halledip eve döneyim bari ben. Vezne nerede?”

“Ana gezegende.”

“Haydaaa... O niye ana gezegende?”

“...”

“Neyse... Teşekkür ederim memur bey. İki aya görüşürüz kısmetse” dedim. Yine de işlerim rast gitmiş gibi hissediyordum. Neticede kimsenin bilmediği, uğramadığı bir gezegeni gözüme kestirdiğimden bunca aksilik normaldi tabii.

Evrak ve yazı işlerini “paralel memuriyette” gerçekten inanamayacağım bir hızda hallettikten sonra tekrar anagezegene döndüm. Vezneyi bulmak kolay oldu, çünkü hemen binanın girişinde, en klas yer vezneye ayrılmış, kimse vezneyi bulamamazlık edemesin diye hem tabana hem tavana, dört bir yana göstergeler konmuştu. Bilirsiniz, para yatıracaksanız bulmak kolaydır. Büyük kolaylık sağlanmıştır para yatıracak olanlara.

Nitekim önünde sıra bile yoktu. Her şey büyük bir hızla tamamlandı ve ilk mekikle memlekete döndüm. İki ay değil, dört ay geçti, eve bir tebligat geldi. İstediğim gezegen analizi bitmiş sonunda. Hemen ilk mekikle genel müdürlüğe gittim. Yolculuk altı saat sürüyor diye gece bindim mekiğe, yolculuk boyunca da uyudum. Aksi gibi biniş saatimi düşünmüş ama varış saatimi düşünmemiştim. Vardığımda genel müdürlük gezegeninde de geceydi. Tüp mekik için sabahı bekleyip vakit kaybetmeden Viranay’a geçtim, çünkü *Astrofizik İşleri Müdürlüğü Gezegen Şefliği Başvuru Amirliği* oradaydı. Hani şu paralel memuriyet...

Yine uyduda in cin top oynuyordu. Bina da aynı tenhalıktaydı. Beklemeden, kolaylıkla çıktım yukarı. Aynı odanın kapısına varıp, kapıyı çalıp girdim içeri...

“Buyrun?”

Başkası vardı içeride.

“Ben... Yanlış geldim galiba.” diyerek özür diledim.

“Nereye gelmiştiniz siz?”

“Astrofizik İşleri Müdürlüğü Gezegen Şefliği Başvuru Amirliği...”

“Aaaaa... Evet yanlış gelmişsiniz. Onlar komple taşındı.

“Komple derken?”

“Komple. Hepsi. Artık bu bina Sivil Uzay Taşımacılığı Genel Müdürlüğü, Uzay Limanları Şefliği, Terminal İşleri Başkanlığı’na devredildi.”

“Hadi ya... Peki Astrofizik İşleri Müdürlüğü nereye taşındı?”

“Ya... Şimdi onu böldüler biraz. Hangi birimi aradığına bağlı.”

“Gezegen Şefliği”

“Ay hiç bilemeyeceğim.”

“Kim bilir peki?”

“Onu da hiç bilemeyeceğim”

“Oldu teşekkürler” deyip çıktım...

Kim bilecek o zaman kardeşim? Nerede yazardı bu?

Tekrar merkez gezegene dönüp, girişte hemen sağdaki evrak biriminde, gördüğüm ilk memura “Astrofizik İşleri Müdürlüğü Viranay’dan taşınmış memur bey. Nereye taşındı?” diye, hızlı hızlı sormaya çalıştım. Dudaklarını “ben bilmem” anlamında büktü. Ulan, pardon da... Kim bilecekti bunu?

Derken o cengâver çaycıyı gördüm gerilerde. “Çaycı bey kardeşim” diye seslendim, durdu. Yanına koşup derdimi anlattım.

“Dur bakayım” dedi. Cebinden küçük bir defter çıkardı.

“Nereye gideceğdin sen?”

“Astrofizik İşleri Müdürlüğü Gezegen Şefliği Başvuru Amirliği”

“Hım...” dedi, sayfaları karıştırdı. “Buldum. Örnekey’da.”

“Örnekey’da mı? Haydaaaa... Yahu olacak iş mi yaaa.... Tüüüüüüüüüü...”

“Evet de... Niye şimdi bu hal tavırlar? Artiz misin sen?”

“Yok ya ne artistliği... Benim memleket zaten orası ve ben oradan geldim yav. Altı saat çekiyor yolculuk. Boşu boşuna geldik desene.”

“Gardaşım insan memleketinde ne olup bitiyor bilmez mi? Yaşadığın yerde devletimizin büyük bir kurumu açılmış habarın yok! Te allaaam...”

“Sanki açılışa limonata içmeye çağırıyorlar da...”

“Ne?”

“Haklısın, ne diyeyim. Çok teşekkürler çaycı bey kardeşim” dedim.

Hak verdim de aslında. Yani... Bir iki yerel gazete okusam bilirdim. Bende hiç öyle yerel gazete okuma adeti yoktur. Galaksi haberlerinden başkasına bakmam.

Gerisin geriye memlekete döndüm. Bu defa kötü bir mekiğe denk geldim ve arıza yaptığı için on iki saat çekti yolculuk. Pestilim çıktı resmen ama madem müdürlük memleketimdeydi, artık biraz daha rahat olabilirdim. Büyük kolaylıktı bu. Örnekaylı olduğum için bir gurur geldi yerleşti üzerime. Acele etmeyi bıraktım. Önce evime gidip güzel bir duş aldım. Sonra kendi şahsi mobilkoşterimle yola çıktım.

Velhasıl, nereye gideceğimi bilmiyordum ki... Hemen her köşebaşında durup adres soruyordum ama hiçkimsenin Örnekay'a böyle bir kurumun taşındığından haberi yoktu. Beklerken sıkıntıdan gazetelerin hemen her satırının okunduğunu düşündüğüm dışı bekleme odalarında, binbir türlü dedikoduların döndüğü berber salonlarında, uyduda olan bitenden ne ekmek çıkarırım derdinde olan uzay acentalarında dahi tek bir kişi dahi böyle bir şey duymamıştı. Çaycı gibi kızdım onlara: İnsan böyle mühim bir kurumun taşınmasından haberdar olmaz mıydı yahu? Kuşkulunmaya başladım: Acaba çaycı beni yanlış mı yönlendirmişti? Zaten uyuz olmuştu bana, belki de yoluma taş koymaya çalışmıştı pezevenk.

Son umudum taksikoşter şoförlerine sormaktı. Bir taksi durağının yanına park ettim.

“Park edemezsin burası durak” diye geldi hemen biri.

“Park etmeyeceğim zaten. Bir adres soracağım sadece” dedim.

“Şehrin danışma bürosu mu lan burası” diye tersledi beni biraz şişmanca, omuzları fazla geniş durak görevlisi. “Bilmediğin bir adrese gideceksen binersin taksiye, söylersin şoföre, o da seni götürür. Deyyusa bak” diye açıkladı sağolsun(!). Bana ettiği küfrü sineye çektim. Ne de olsa kendi gezegenime göçünce bu hödüklerden de kurtulacaktım.

“Kusura bakma kardeş. Madem öyle, ben bu arabayı burada bırakıp, sizden bir taksiye bineyim, olur mu?”

“Olur”

Arabamı bırakıp bindim bir taksiye. Taksici beni hastane diye bildiğim bir binanın önüne bıraktı.

“E burası hastane?”

“Buranın üçüncü katına taşınmış senin aradığın müdürlük”

“Hay Allah... Buyur... Üstü kalsın...”

Öğle tatiline girilmesine yarım saat vardı. İşim öğleden sonraya kalmasın diye aceleyle yürüdüm. Hastane kapısından girerken bir güvenlik önüme geçti.

“Randevunuz var mı?”

“Yok ama ben şeye geldim birader...”

“Neye?”

“Astrofizik İşleri Müdürlüğü Gezegen Şefliği Başvuru Amirliği”

“Refakatçi misin?”

“Ne refakati arkadaşım. Hastaneye değil, müdürlüğe geldim diyorum”

“Giremezsin o zaman” dedi. Kollarını kavuşturdu önümde.

“Sevgili güvenlik beyefendi. Diyorum ki, buranın üçüncü katında başka kuruma ait bir müdürlük varmış. Hastaneye ilgili bir yer değil. Hasta değilim. Refakatçi de değilim. Tapu işim var, oraya çıkmam lazım.”

“O kata buradan çıkış yok, acilden gir gireceksen”

Acilden gireyim tabii... “Fıttıracağım ulan” diye acilden gireyim, deli gömleğini de giydirdinler bari hemen. “İşim düşer” korkusuyla ses etmeyip, acil servisin yolunu tuttum. Hiç kimseyle muhatap olmadan, yolumu biliyormuş gibi asansöre kadar yürüdüm. On beş dakika sürdü asansörün gelmesi ve öğle arasına on dakika kala istediğim kata ulaştım. Acaba hangi odaya girmem gerekiyordu? Kapıların yanında hala *gastroentoloji bölüm şefliği*, *gastroentoloji bölüm şeflik özel kalem müdür yardımcılığı* vb. eski tabelalar duruyordu. Dünya'nın en şanslı adamı olmalıydım ki, kapılara aval aval bakarken kat koridorundaki tuvaletten benim işimi gören memur çıktı.

Nasıl mutlu oldum anlatamam. Odasına birlikte girdik. Meğer *gastroentoloji bölüm sekreterliği evrak müdürlüğü onay şefliği* bürosundaymış geçici olarak.

“Verin efendim tebligatınızı? Tarihi görelim.”

Adam yine “hmmm” sesleri çıkara çıkara bir elindeki kağıtlara, bir de önündeki bilgisayara bakıyordu.

“Analiz sonuçları temiz. Gezegeniniz parselletmeye elverişli” dedi adam. Kulaklarıma inanamıyordum. İş bitmiş miydi yani?

“Yalnız bir sorun var. Siz harç yatırdığınızda 550TK olan harç ücreti yüzde on artmış. Benim şimdi bu işlemi bitirebilmem için tam olarak 605TK’lık bir dekont gerekiyor.”

“İyi de... Ben işimi hallettiğim tarihte...” diye açıklayacaktım ki sözümü kesti:

“Biliyorum beyefendi biliyorum. Ancak eğer ben 605TK’lık bir dekont barkodu okutmazsam sistem işleminizi onaylamaz. Yapabilecek bir şeyim yok. Bence de mantıksız ama...”

“Peki peki... Nereden yatıracağım bu 55TK’lık ilaveyi?”

“O iş öyle olmaz. Bana tam olarak 605TK’lık bir dekont lazım. Bana kalırsa yeniden yatırın ki işleriniz hızlı çözülsün. Daha sonra dilekçe yazar, eski ödemenizin iadesini istersiniz”

Gerçekten çıldırmamak işten değildi. Dilekçeyle filan uğraşamazdım. Yenisini yatırıp geçecektim. Yere batsındı 550TK. Giden para olsundu.

“Peki memur bey. Vezne nerede?”

“Aynı yerde. Genel Müdürlük’te.”

“Nasıl ya? Para yatırmak için taaaaaa oraya mı gitmem gerekiyor?” diye sordum hiddetle.

Memur ellerini iki yana açarak “elimden bir şey gelmez” anlamına gelen bir harekette bulundu ama en acısı, şu ana dek nezaketten taviz vermeyen memurun, son cümlesiydi:

“İşinize gelirse.”

*

Tekrar bir taksi çevirip mobilkopterimin olduğu yere gittim. Bir de ne göreyim? Aracımı çekmişlerdi. Bana “taksiye bin” atarı yapan şişmanı buldum. “Arkadaş size emanet etmedim mi ben bu aracı?”

“...”

“Nereye götürdüler?”

“Trafiğin otoparkı var aşağıda. Oradadır.”

Otopark ve çekici parası adı altında 120TK bayıldıktan sonra mobilkopterimi geri aldım. Aracı çekerlerken pallerinden birine ufak bir zarar vermişler. Hiç uğraşmak istemedim. Uğraşsam ne olacak, kim neyi kabul edecek, zararımı kim tazmin edecekti? Aracımla eve sürerken, bir zamanlar yaşadığı iddia edilen Al Capone adlı bir mafya babasının meşhur sözü çınılıyordu aklıma:

“Her gece tanrıya bir bisikletim olsun diye yalvarıyordum. Sonra tanrının işlerinin böyle yürümediğini anladım. Bir bisiklet çaldım ve tanrıya her gece beni affetmesi için yalvardım”

Bunca şeyle uğraşmaktansa, gidip de o gezegene istediğim evi yapmak çok daha mantıklıydı. Biri şikayet etmedikçe bi bok, afedersiniz, bir halt olmazdı, ki kim şikayet edecekti zaten? Sektörde gezegenden bol ne vardı? İzinsiz ev yaptığımı kim göreceeeeeek, kim bilecekti? Tespit edilse bile, bana tebligat gelmesi, benim ona itiraz etmem, yıkım ekiplerinin ayarlanması falan filan... Yıllar sürerdi. Ben de bu sırada gezegenimin keyfini sürerim diye düşündüm.

Yani... bu düşünceler, bu bıkkınlık düşündürdü bunları bana. İşte izinsiz inşaat kararını bu nedenlerle aldım Hakim bey. Yani çok bunaldığım bir zamanda alınmış, alelacele bir karardı. Pişmanım. Beraatimi talep ediyorum.”

***

Hakim bir süre sessiz kaldı. Genzini temizleyip, “yaz kızım” dedi:

“Sanığın Tapu ve Kadastro yasasının 129, 130 ve 145. Maddelerine muhalefet ederek, yasal olarak iskâna mücade edilmemiş bir gezegene bina inşa etmekten 5 yıl 9 ay,

Savunması sırasında devlet asansörlerinin kötü koktuğunu, perdelerin ve binaların pis olduğunu iddia etmek suretiyle, devlet kurumlarını aşağılamaktan 2 yıl ve devlet memurlarını küçümsemekten 1 yıl,

Yatırdığı 550TK’yı devletten geri talep etmeyerek devlete dilenci muamelesi yapmaktan ve kendini devletten daha üstün, daha zengin görmekten 2 yıl,

Devlete ait trafik kurumlarının şahsi aracına zarar verdiğini iddia etmek suretiyle devlete vandalist muamelesi yapmaktan 3 yıl 2 ay hapis cezasına çarptırılmasına,

Az da olsa devleti övdüğü için bu cezalardan 10 yıl indirim yapılmasına,

Kalan 3 yıl 1 aylık hapis cezasınınsa iki katına çıkarılarak sürgüne çevrilmesine karar verilmiştir.

Ayrıca...

Gezegendeki yapının gelecekte kullanılmak üzere “halk kullanımına açık” statüsüyle devlet hazinesine katılmasına,

Mahkûmun da iyi hali dolayısıyla sürgün edileceği “iskânsız gezegeni” kendisinin seçmesine karar verilmiştir.”

Hakim mahkûma çaktırmadan göz kırptı... Mahkûm sevindi.

SOSYAL HEGEMONYA

Milyonlarca ama milyonlarca takipçili, son derece popüler ve hemen hemen her kesim tarafından sevilmesi bakımından ülke çapında neredeyse eşsiz olan bir profili vardı. Ne selamietülkerametçiler, ne beşhecelisözlükçüler ne de pankompüterizehumanistler kendisinden nefret ediyordu. Bu durum gerçekten de o kadar enderdi ki; inanılmazdı!

Bir şekilde herkesçe seviliyordu işte. Paylaştığı komik, eğlenceli içeriklerle, kendisine sataşan hiç kimsenin gazına gelip de kötü söz etmemesiyle, hoşgörölü ve sevecen tarzıyla, gerektiğinde kendiyile bile alay edebilmesiyle herkesin gönlünde taht kurmuştu.

Mesele etliye sütlüye karışmaması da değildi. Gerektiğinde lafı gediğine koymayı da biliyordu. Çok uzun yıllardır iktidarda ve güçlü olan selamietülkerametçileri bile eleştirdiği olurdu; ki bu normal şartlar altında bir linç için yeter koşuldu. Lakin öyle bir seviliyordu ki, bunu her yaptığında sadece üç beş densiz tarafından ölümle filan tehdit ediliyor, o üç beş densiz de selamietülkerametçi başka on binler tarafından ölümle tehdit edilince olay kapanıyordu. [Ölümle tehdidin ölümle tehditle nötrleşeceği selamietülkerametçiler nezdinde fizik yasası gibiydi.]

Günlerden bir gün, her kim ona bir tezgâh kurduysa ve bunu nasıl yaptıysa hesabını yitirdi. Birileri bir şekilde zincirleme bir şikayet mekanizması başlatarak, profilin bulunduğu sosyal hegemonya platformunun otomatik kapatma kararını hesabın zararlı bir hesap olduğu yönünde çalıştırmayı başarmıştı. Önce Hevütır merkezinden bu yönde bir uyarı mesajı geldi. Profil sahibi *-biz de tanımıyoruz açıkçası, ona şimdilik ne diyelim? Mahmut mu diyelim?-* Mahmut durumu gelen e-postayla idrak edebildi ve paniğe kapıldı!

Derhâl hesabına girmeye çalıştı. O da ne! Şifresi çalışmıyordu. Uzun süredir bilgisayar tarafından hatırlandığı için tekrar tekrar girmediği ve bu yüzden de unutuğu şifresini büyüklü küçüklü harflerle çeşitli kombinasyonlarla denedi ama: I ihh!

İşte o dakika alnından bir damlacık ter yerçekimine kapılıp yolculuğa çıktı. Daha 10 dakika öncesine kadar girebildiği o hesap... Ama bi dakika! Madem hesap kapandı, neden şifre yanlış diyordu? Yoksa, yoksaaaaa!

Kötü tahmini çıktı: Tetikte bekleyen komplocular, hesabı kapattırdıktan sonra, aynı kullanıcı adıyla yeni yesyeni bir hesap açmışlardı. Böylece de aynı kullanıcı adıyla yeni hesap açmasını engellemişlerdi. Beyninden burulmuş (vurulmuş değil burulmuş evet...) döndü Mahmut. Daha 15 dakika önce... “Bir şey yapmalı hemen!”

Hemen sosyal hegemonya şirketi Hevütır’un resmi e-posta adresine yazdı derdini: Hesabının tehlikeli bir hesap olmadığını, muhtemelen birkaç kişinin organize bir şikayet kampanyası ile hesabının “tehlikeli hesap algoritması” radarına takıldığını anlattı. Bu kadar takipçili bir hesabın zararlı hesap olma olasılığının bulunmadığını yazacak oldu ama onlara iş öğretirmiş gibi görünecek bu ukalalığa cesaret edemedi. Fazla uzatmadan hesabının kendisine iadesi hususunun değerlendirilmesini istirham ettiğini en derin saygılarıyla arz etti.

Karşı taraftan “bakarız” minvalinde bir yanıtın gelmesi iki saati buldu. Sarsaklar! Onlar için basitçe geçen bir iki saatti belki. Bir günün on ikide biriydi sadece ama ya Mahmut için?

Mahmutçağız bu sırada tırnaklarını yedi, dizlerini dövdü, yataklara düştü, su gibi terledi, hatta öyle terledi ki birkaç defa üstündeki kıyafetleri değiştirmesi gerekti. Yattığı yerden evde var olan tüm abur cuburları tüketti, yetmedi hamburger sipariş etti. Hayır, nasıl dayansın? Milyonlarca takipçisi muhtemelen çoktan merak etmeye başlamışlardı nerede olduğunu! O ise bunca takipçisine bir kelime dahi iletmiyordu şimdi. Ah onları nasıl da seviyordu? Ya onlar kendisini? Bu karşılıklı sevgiyi açıklamak mümkün değildi. Hiçbir kitap yazmazdı bu sevgiyi. Öyle ki o hevesle uyanıyordu sabah erkenden, yeniden onlarla menşinlaşabilmek için, daha üç dört saat önce menşinlaşa menşinlaşa uyuyakalmış olmasına rağmen...

Bu süreçte başka bir profil açarak ortalığı gözetlediğinde gördü ki, 2 saattir hiç bir şey paylaşılmadığını fark eden milyonlar çoktan profilini ziyaret etmiş ve renksiz, takipçisiz, bomboş bir yeni profille karşılaşınca isyan etmeye

başlamıştı. Keşke onlara bir açıklama yapabilseydi! Şu ana kadar ne olur ne olmaz diye mahremiyetini tamamen korumuş, hiçkimseye kimliğini açık etmemişti. Öyle ki, popüler olduğu için ona asılan yüzlerce, -ne yüzü!- binlerce karşı cinsi “BEN KİMLİĞİMİ ASLA AÇIK ETMEM!” diyerek reddetmek zorunda kalmıştı. Bu nedenle şimdi birini arayıp da “kanka benim başıma şöyle bir şey geldi, senin benimle temasta olduğumu bilirler, sana zahmet şunu söyle, bunu söyle” diyemiyordu.

Belki kendisi bir hesap açıp “Ben arkadaşım, şöyle böyle olmuş, Hevütür olayı inceliyor, en kısa zamanda geri dönecek” filan diyebilirdi. Diyemez miydi? Gayet güzel olurdu.

Lakin tam bunu yapacağı sırada *#SnEyHsKgveKblg_GeriDön* etiketinin açıldığını gördü. Tıklayınca da bazı hesapların kendisinin yakın dostu olduğunu iddia ederek zırvaladıklarına şahit oldu.

“Ben arkadaşım... *SnEyHsKgveKblg* bugün yaşamını yitirdi...”

“Allah geçinden versin adi herif!” diye söylendi.

“Ben dostuyum. *SnEyHsKgveKblg* artık Hevütür’den sıkıldığını söyledi ve bıraktı. Beklemeyin arkadaşlar.”

“Yok yaaaa... Adama bak. Fırsatçı p*zevenk...”

“*SnEyHsKgveKblg* benim kuzenimdir. Başkan-ül Alem hakkında söylediklerinden dolayı hesabı kapatıldı, az önce de gözaltına alındı. Gözlerimle gördüm. Beklemeyin gari...”

“Ba ba ba b aba... Bu aslında ‘alınsın’ mesajı resmen. Lale seni! Neredeyse arkamdan bayram ilan edecekler. “

“*SnEyHsKgveKblg* cinsiyet değiştirdi.”

“Homofobik gizli eşcinsel... İnsanın aklına bu mu gelir? Hem cinsiyet değiştirsem niye hesabı kapatayım? “

“*SnEyHsKgveKblg* hesabı sattı pezevenk.”

“Aha bu da paragöz... Adisiniz lan hepiniz! Kıskaç bunlar kıskaç. Kesin bunların işiydi zaten bu olanlar. Nasıl da organizeler baksana?”

Neyse ki bu yazılanlara kimse öyle kolay kolay inanmıyordu. Şu halde kendisinin bir hesap açıp “o benim arkadaşım” deyip gerçeği açıklaması hiçbir şey ifade etmeyecek, bunca söylenen arasında kaybolup gidecek, kimse hangi bilginin gerçek olduğunu asla anlayamayacaktı.

Sinirleri bozulmuştu. Biraz da kendisini sevgiyle anan, yeri göğü #SnEyHsKgveKblg_GeriDön diye inleyen güzel kızların yazdıklarını okudu. Hele birisi “ben artık nasıl uyuyacağım” deyip dudağını öyle bükmüştü ki ... Ah.... Ah... Ah anonim hesap olmasaydı keşke! Lanet olsun. Ne zordu isimsiz bir ünlü hesap olmak? İsmi yoktu ama cismi vardı. O cisim de hesaptı...

Peki hesabı da olmasa? Hayatı biterdi Mahmut’un! O hesap yoksa bir hiçti Mahmut. Bunu biliyordu. Ve işte şimdi Hevütır’ın insafına kalmıştı bütün kaderi. Bir giyotinin boğazına inmesini bekliyor, bir darağacında boynunla ilmekle dikiliyor gibiydi. Umuda kapılmaya, kötüyü düşünmemeye zorladı bir müddet kendini. Güzel şeyler düşünmeye çalıştı: Az sonra hesabı geri verecekler, giriş yapacak, takipçilerine ‘selam size’ yazacak, kızlar kalpişleyecek... Bu hayallerle yüzüne derin bir tebessüm yayılmıştı ki bir çan sesi E-posta kutusuna bir posta düştüğünü haber etti. Gönderen Hevütırdı!

“Sevgili SnEyHsKgveKblg,

Talebini aldık. Uygun gördük. Şimdi bize senin sen olduğunu kanıtlaman gerek.

Sevgiler. Öptük.”

Sevincinden havalara uçtu, yerinde defalarca zıpladı, emektar, günde 15 saat oturulmaktan tüm albenisini kaybetmiş büro koltuğunu kır yazdı. O ana kadar stresten gerildiği için yemeyip soğuttuğu hamburgerinden kocaman bir ısırık aldı. Hesabını alacaktı sonunda, SnEyHsKgveKblg efsanesi az sonra geri dönecekti. Tek işi kendisinin kendisi olduğunu kanıtlamaktı Hevütır’a... Kendisinin kendisi old... Nasıl yahu? Bu ne demek? Ne yani? Kimlik mi gönderecekti? İkametgâh ilmühaberi mi? Selfie mi yapacaktı?

Bunlardan hiçbiri olmazdı çünkü deşifre olurdu. Sonuçta orada çalışan kimse o da takipçilerinden biri olabilirdi. O kişinin “İşte SnEyHsKgveKblg’in resmi!” deyip de fotoğrafını paylaştığını düşünemiyordu bile. Popülarite

kasmak isteyen bir eziğin kesinlikle yapmak isteyeceği bir işti bu. O sırada bilmediği şey, gerçekten de Hevütır masasında oturanın tam olarak da bu niyetle böylesine boktan, muğlak bir e-posta yazdığıydı. Çok geçmeden aptalca düşündüğünün de farkına vardı Mahmut: “Hayır fotoğrafla nasıl teyit edecekler, zaten ellerinde bir fotoğrafım yok ki?”

Rahatladı. Kimliğini açık edecek değildi ya? Hesabı geri almasa daha iyiydi yani öhhh!

“Ne saçmalıyorum ben! Hem bu işlerin nasıl yapılacağı belli. Çocuk mu kandırıyordu karşıdaki?”

Hemen klavyeye sarıldı ve “O zaman kayıtlı adresime bir doğrulama e-postası gönderin” yazdı ve aceleyle gönderdi. Çok değil, on saniye sonra “Resmen emir verir gibi oldu. Amanın ben ne yaptım?” dedi kaygıyla. Arz ederim yazmayı unuttuğunu da fark edince volta atmaya başladı. Kesin yapmayacaklardı işini kesin... Ya da kesin iyice yokuşa sürecektlerdi. Ah! Hesaba elveda diyebilirdi artık. “Kahretsin! Kahretsin! Kahretsiiiiin! İnsan koskoca sosyal hegemonya deviyile uğraşabilir mi? Bütün otorite onlarda!”

Fakat karanlığa küfredeceğine bir mum yaksaydı ya? Hemen bilgisayarın başına oturdu ve “az önce yanlışlıkla elim gönder tuşuna çarptı ve e-postayı bitirmemişken yarısını göndermiş oldum” diye bir özürle e-dilekçeyi yeniden yazmaya girişti ve kendisine bir doğrulama e-postası gönderilmesi hususunun üzerinde istişare edilmesi mevzuunun tesis ve idamesi hakkında bir fikir teatrisi gerçekleştirilerek inşallah bunun yerine getirilmesi hadisesinin tatbik ve icrasını saygı ve hürmetleriyle arz etti.

Az önce gönderdiği e-postanın sonuna “iyi çalışmalar” yazmış olduğu için yarım yazıp göndermiş olduğu yalanı çok sırtıyordu... Bi de “gönder tuşu” ne ya? Öyle tuş mu var da eli çarpsın? Ama neyse... Sonuçta çabalamıştı değil mi? Bir daha yazmıştı. Mühim olan o kuruma saygılarını arz etmesi, hürmetlerini sunmasıydı! Karşıdakilerin bu çabayı görmesi yeterli olurdu. Yüce yüce yüce Hevütır! Ulu Hevütır!

Bu sırada *#SnEyHsKgveKblg_Nerede* etiketinin de birinci sıradan gündeme oturduğunu fark etti. Spekülasyonlar gittikçe artıyordu:

“*SnEyHsKgveKbIlg*’ye milletvekilliği teklif edilmiş arkadaşlar. Kendisi yeni bir hevütır profili açtı; şudur: ....”

“Vay şerefsiiiz... Buradan takipçi kazanacak demek.”

“*SnEyHsKgveKbIlg* Hevütır’ı satın almış. Dükkan içinde dükkan açmam deyip kapatmış hesabı.”

“Yok artık. Ha’saa.... Haaaa’saaaaaaaaa!”

“*SnEyHsKgveKbIlg* banka soyup yurtdışına kaçmış”

“Hadi buna neyse ama Hevütır’ı satın almak...”

Moral bulmak için kendisi hakkında ultrasüper yazılan şeyleri okurken bir e-posta daha düştü kutusuna. Doğrulama e-postası olduğu ümidiyle kutusunu açan Mahmut, yeniden Hevütır destek ekibinden yanıt aldığını gördü:

“Sevgili *SnEyHsKgveKbIlg*,

İki ayrı e-posta gelmesi ve bunların üslupları arasında fark olması hesabınızın güvenliği açısından tarafımızda kuşku yarattı. Bu yüzden ekteki soru formunu da eksiksiz doldurman gerekiyor. Sonra talebini tekrar değerlendireceğiz.

Sevgiler. Öptük.”

“Adiler! Amacınız ne ulannnn!” diye bağırıp hopladı Mahmut. Hesabı yaklaşık 4 saattir kapalıydı. Dört saattir o sevgi yumağına karışamıyor, sosyalleşemiyor, yalnızlık çekiyordu. Başu filan dönmeye başlamıştı artık. Neyse ki formdaki güvenlik soruları basitti: Tahminen hesabı ne zaman açtığı, en son bugün ne zaman girdiğı, en sık menşınlaştığı profillerden üçü filan filan fişman... Mahremiyetini ihlal edecek soru yoktu pek. Elleri titreye titreye formu doldurup e-posta ekine koyduktan sonra kendisine doğrulama e-postası gönderilmesi hususunun değerlendirilerek bunun herkes için makul ve kısa bir sürede zahmetsizce icrasının vuku bulmasını talep ve istirham ettiğini saygı, hürmet, en derin arzu ve iyi niyetleriyle arz etti.

Bu sefer yanıt çok çabuk geldi! Üstelik bu yanıt içerisinde doğrulama bağlantısını da içeriyordu! Bağlantıya tıkladı ve bekledi. “Hesabınız

doğrulanıyor lütfen bekleyin...” dedi ortaya açılan bir kutu. Sonra kendisinden yeni bir şifre belirlemesi istendi. Onu da yaptı. Nihayet hesabındaydı artık!

Hemen takipçi sayısını kontrol etti. Hatırladığı kadardı ve önemli bir değişiklik sezilmiyordu. Derin bir oh çekti... O kadar ünlüydü ki, bunu sorun etmezdi aslında, zira insanlar bulup önünde sonunda yeniden takip edeceklerdi ama aynı sayıya ulaşmak ciddi bir vakit kaybına dönüşebilirdi. Sonra geçmiş bildirimlere baktı. Onlar silinmişti. “amaaan” dedi, nasılsa az sonra otuz sayfa bildirim gelecekti. Durmalarının ya da silinmelerinin bir anlamı yoktu Mahmut’a göre.

Ve nihayet bir şeyler yazmak üzere metin kutusunu açtı. Elleri yine titriyordu ama bu defa heyecandı. Yazdığını bitirene kadar bu titreme de geçecekti zaten. Bir merasim havasında:

“Çok sevgili takipçilerim, hesabımı korsanların elinden yeniden alabildim. Bu süreçte beni özlediğini dile getiren, başta tüm güzel bayanlar olmak üzere hepiciğinizi öpüyorum. Tüm yurttan ve dış temsilciliklerde kutlamalar başlasın euheuehuee...” yazdı. Aynı merasim havasıyla, kendi kendinin sabırsızlığıyla eğlenircesine birkaç saniye bekledi ve GÖNDER’e tıklayıverdi.

Ve elbette daha gönderir göndermez bir sürü bildirim ışığı yanınca ağzı iki yayına yayıldı! Buydu işte buydu! Şimdi kendisini özlemiş yüzlerce insan onu sıcak, sevgi dolu sözlerle karşılayacaklardı. Bildirim sayfasına geçti ama... Mesajlar... Pek öyle beklediği gibi değildi. Hemen hemen herkes aynı şeyi soruyordu:

“Nereden bilelim senin olduğunu?, “Sen gerçek SnEyHsKgveKbl mısın?”, “Ne malum SnEyHsKgveKbl olduğun?” falan fıstık... Hakları vardı. Hesabı şu an ele geçirilse idi, ele geçirenler de aynen kendisi gibi yazmayacaklar mıydı? Bu kuşkuculuğu takdir etti Mahmut.

“Hakkınız var arkadaşlar, ama döndüm... Hevütır ile yazıştım ve bana tekrar hesabımı verdiler.”

“İspatla”, “İspatla!”, “Kanıtla!”, “Ne malum?”, “Hadi canım biz de yedik...”, “Yürü git lan...” ....

Şansını tekrar denedi: “Yazışmaları göstereyim?”

Fakat sonra özel yazışmaları paylaşmanın başka bir suç unsuru olabileceğini, kötü niyetli kişilerin kendini şikayet edeceğini ve bunu gören Hevütır'un hesabını derhal kapatacağını düşünüp korktu, tekliften pişman oldu. Neyse ki *“Ondan kolay ne var”, “Aha bne de yaptım”, “Peçeteye yaz istersen... Hahah....”* yanıtlarıyla, takipçileri illa ki yazışmaları talep etmediler.

“Ya bakın, ilk mesajım, bunlar filan. Benim tarzım işte! Bir hesabı nesinden tanırırsınız? Tabi ki tarzından. Ne olur güvenin bana yaaaa!”

Cevaplar gecikmedi: “Ulan tarzını hepimiz öğrendik”, “Taklit etmeye ne var?”, “Ne tarzı yahu? Hemingway sanki alala...”

Biraz sonra *#Sahtekâr_SnEyHsKgveKblg* etiketi açılıverdi ve hızla yükseldi sol tarafta. Takipçi sayısı birer birer azalıyor, ağza alınmayacak küfürler ediliyor, her yerde dalga konusu edilerek eğleniliyordu. Dokuz milyon olan takipçi sayısı, bir saat sonra 9 bine düşmüştü.

Etiketinin de soldan düşmesiyle birlikte, Hevütır alemindeki tüm popüleritesi sona erdi.

Sanki düğün gibi gürültülü bir şeyin ortasında birden bire elektrikler kesilmiş ama aynı zamanda düğün salonunu zombiler de bastığı için herkes sesini kesmiş gibi ani bir değişim yaşamıştı. Bu değişimin ardından, sükunetin rahatsız edici hissiyle öylece ekrana bakıyordu. Yo yo... Zombi değil... İzdiham olmuştu düğün salonunda. Ezip geçmişlerdi onu. Yarasıyla beresiyle baygın yatıyordu yerde. Kımıldamak istiyor ama kımıldayamıyordu. Konuşmak istiyor, konuşamıyordu. Yazsa... Yazsa kaç bin kişi görecekti? Şu kalanlar da takibi bırakmadıysa, şu an uyuyor filan olduklarından herhalde. Onlar da Hevütır'a girer girmez “SİZ BURADA YOKKEN: Bilmem kaç arkadaşın şu hesabı takibi bıraktı, sen de bırakmak ister misin?” sorusuyla karşılaşacaklardı zaten.

Birkaç saatte bitirmişlerdi hayatını. İsimsizdi önceden... Artık kimliksizdi, bedensizdi...

“Döndüm arkadaşlar” diyeceğine, “bir şey denedim” deseydi. Salak gibi kendisi belli etti hesabının hacklendiğini. Tam bir geri zekalıktı bu. Ya da hiç ses etmeden “öfff be ne uyumuşum. Siz de ortalığı ayağa kaldırmışsınız” diye

girişseydi lafa. Dayak yiyip bunu onuruna, gururuna yediremeyen, o anları hatırlayıp “keşke ben de o sırada ağzının üzerine şuradan çakıverseydim” diye geçmişin imkânsızlarını arzu eden biri gibi, geriye dönük olasılıkları düşünüp, beceriksizliğine lanet okuyordu.

“AA!” diye bağırdı var gücüyle Mahmut.

İşte Mahmut’un majör depresyonunun başlangıcı böyleydi. Tam bir yıl sürdü. Üç kere intiharın eşiğine geldi, ama yapmadı. Başka sosyal hegemonya platformlarında yaptığı taze başlangıçlarla avunmaya çalışsa da beceremedi. En iyisinin sosyal hegemonyayı tümden bırakmak olduğunu düşündü. Günlerini TV başında, daha evvel izlemediği diziler, filmler karşısında abur cubur yiyerek geçirdi. 34 kilo aldı.

Bir yıl sonra yeni, iddiasız bir hesapla Hevütır aleminde mütevazı bir başlangıç yaptı. Artık kimliğini gizlemeyecekti. Profil fotoğrafı da koydu hatta. Gündelik hayatını paylaştı. İlk kez kendi oldu böylece. Yaklaşık beş bin takipçiye ulaştığı sıralarda takipleştiklerinden biriyle tanıştı. Evlendi. İki çocuğu oldu.

Şimdi bir aile profili üzerinden devam edip, pazar günleri piknik fotoğrafları paylaşıyorlar. #PiknikteDelirmeceler etiketi altında tanıştıkları ailelerle buluşup pikniklerin daha kalabalık görünmesini sağlıyorlar.

Arada bir #dostlarına “hani bir zamanlar SnEyHsKgveKbl vardı ya, o bendim” dediği zaman ona kimse inanmıyordu. Genelde de “hani bir zamanlar Barış Manço / Michael Jackson / Muhammed Ali vardı ya, işte o bendim.” şeklinde bir misilleme ile cevap vererek eğlendiklerini sanıyorlar ama kalbini kırıyorlardı. En çok da peygamber olduğunu iddia eden arkadaşı kırmıştı kalbini.

Eşinin gerçekten inanıp inanmadığından emin değildi. Bir defasında teselli eder gibi “SnEyHsKgveKbl olsan da olmasan da ben seni seviyorum” dediğine göre o da inanmıyordu. Hiç belli etmiyordu ama bunu.

Hem zaten artık mühim de değildi...

SÜRDÜRÜLEBİLİR BALIKÇILIK TALİMATI

Talihsiz bir hastalık yüzünden ameliyat olacaktım. En son hatırladığım başımdaki doktorlara “yahu benim boynum uyuşmaya başladı normal midir?” diye sordum. Sonrası anestezinin şefkatli kolları işte. Bir şekilde birkaç saate hastane odasında bilincime kavuşacağımı sanıyordum.

Gözümü köhne, döküntü bir yerde açtım. Böyle hastane odası mı olur diye düşünerek kâbus görüyorum filan sandım, ki narkoz dönüşü insan görürmüş öyle şeyler. Hem gözümü açar açmaz ayakucumda sünepe kayınbiraderimi görmemi kâbustan başka bir şey açıklayamazdı zaten.

Göz göze gelir gelmez “Eniştem uyandı! Eniştem uyandı!” diye ortalığı velveleye verdi. Ortalık dediğim de, camı kırık penceresi çarşaf gerilerek onarılmaya çalışılmış, oradan sızan az biraz ışıkla aydınlanmış, yeni uyanmış burnumun bile kokusunu rahatlıkla aldığı rutubetin hakimiyeti altındaki, tanımadığım bir oda... Hastane miydi yahu burası?

Hanımın önce içeriden heyecanlı çılgılığı geldi... Sonra da ayak sesleri ve o da yanımda bitti.

“Ay Mahmduuuuuuuuum, sonunda uyandın... Ay bizi ne çok korkuttun seen...”

Ne korkusu... Yahu.... Demek bizim iş iki üç saatlik ameliyat değil, başka bir şey olmuş. Hani hanım öyle bir gözyaşı döküyor ki, kesin bir şey olmuş.

“Ne oldu bana?” diye sordum kayınçoya.

“Bi terslik oldu, yoğun bakıma aldılar seni enişte,” dedi.

“Yapma ya, ne tersliği?”

“Komplikasyon filan diyorlar ya... Öyle bir şey. Uyanamadın. Hop yoğun bakıma. Sonra yoğun bakımlık işin kalmadı ama derin uykuda devam ettin... Öyle böyle değil ama... Epey derin uyku!”

“Piuuu... İşe bak. Ne kadar kaldım?”

“On bir aydır uyuyon valla”

“Neeee! On bir ay mı?”

Demek neredeyse bir yaşımı uyuyarak geçirmiştım. Kaç yıllık ömrüm kaldı ki zaten? Hay Allah! Hanım teselliye girişti: “Öyle deme, bak sağ salım başımızdasın, yanımızdasın... Şükürler olsun uyandın ya... Ay kızlar nasıl sevinecek şimdi,” dedi ellerini çırparak.

Birden aklıma çocuklar düştü. Sahi ya... Benim ailem bu sünepe kayınbiraderden ve hanımdan ibaret değil ki. Ben aniden uyandım tabii, onlar burada bekleyecek değillerdi elbet...

“Neredeler?”

“Avlanmaya gittiler, şimdi gelirler,” dedi hanım. “Ben sana hemen bi çorba yapayım, neredeyse bir yıldır midene yemek girmedi...” deyip hemen mutfağa koştu.

“Ne avı yahu?” diye kayınçoğa sordum.

“Ya abi sorma” dedi kayınço. Enişteden abiye geçtiyse uzun konuşacak. “Abi sen uyurken darbe oldu ya.”

“Neee? Ulan hâlâ mı darbe?” diye bağırdım. “Nasıl darbe? Askeri mi? Sivil mi?”

“Bu sefer başka... Kuş darbesi bu.”

Kuş darbesi neydi ya? Bilmediğim bir kavram mı icat olmuştu yıllık uykumda? Siyaset bilimine yeni terimler mi kazandırılmıştı?

“Şunu bi detaylı anlat hele kayınço.”

“Abi şu Karabataklar var hani...”

“Karabataklar? Bilmiyorum ben. Örgüt mü? Aşiret mi? Ben uyurken mi çıktılar?”

“Abi bildiğin karabataklar. Kuş kuş... Hani şu batıp çıkan filan.”

“Hani şu bildiğin kuş. Boğazda filan takılırlar?”

“Evet abi bildiğin kuş... İşte meğer onlar gizli gizli darbe planlıyormuş,” dedi kayınço. Elimi havaya kaldırdım (kaslarımı epeydir kullanmadığımdan

zor oldu). Bunun üzerine devam etmedi. Ben de sustum. Gözlerimi yarı kısarak dik dik gözünün içine baktım. Ne zaman şaka yaptığını itiraf edecek diye epey bir bekledim. Baktım ses gelmiyor “on bir ay uyudum diye sen benimle dalga mı geçiyorsun ulaaaaan!” diye bağırıverdim.

“Sakin ol Mahmut Abi.”

“Neyine sakın olayım? Şuncacık kuşlar darbe yapmış da... Deli... Ulan bari aslan de, kaplan de, zebra de ulan, at de, eşek de, karabatak ne? Manyak mısın ulan!” dedim.

Gürültüye eşim Gülten koştı geldi. Hemen ona dönüp “Sen söyle hanım, niye hastanede değiliz? Niye evde değiliz biz? Burası neresi?” diye sordum.

“Karabataklar ihtilal yaptı bey! Burası...”

“Höööööööööst! Sen de mi yaaa?”

“Murtaza doğru söylüyor Mahmut. Gerçekten ihtilal oldu.”

“Allah Allaaaaaaaaaah! Kuşlar ihtilal mi yapar ya? Lan böyle iş mi olur delirmeyin?”

Kayınço ile ablası, yani bizim hanım birbirlerine baktılar... Birinin diğerine “bu kadar şaka yeter adama vazgeçelim” manasında bir işaret çıkmasını bekliyorum. Onun yerine halime acımış gibi bir ifade var yüzlerinde. Çıldıracağım!

“Abi... Dinle bi. Biliyorum çok anlamsız. İlk gün biz de ciddiye almadık ama... Onlar meğer çok zekilermiş abi. Hani suya batar ya bunlar? Biz balık avlıyorlar sanırdık. Meğer suyun altında gizli gizli toplantılar, planlar yapıyormuş, tüneller kazıyormuş bunlar. Altımızı oymuşlar altımızı! Dünyadaki bütün dereleri denizleri, ne varsa birbirine bağlamış, aralara vanalar yapmışlar. Diledikleri yerin suyunu başka yere çekip pompalıyorlar. Bir kısmı da fay hatlarına kadar girmiş. İstedikleri yerde deprem de yapıyorlar. Millet onları ciddiye almayınca tüm dünyayı seller bastırdılar, 8 şiddetinde depremlerle salladılar valla. Şimdi kulları köleleri olduk. Ev yıkıldı abi bu arada, burasını da Birleşmiş Milletler verdi bize. Sağ olsunlar

serumlarını filan da her sabah getiriyorlardı... Bak uyandın sen de gerek kalmadı şükür...”

Şuursuzca dinliyordum. Kayınçoyla hanım yokluğumda çıldırışları resmen. Ortak bir yalana inanmışlar, müşterek bir rüya görmüşlerdi ve bunu gerçek sanıyorlardı. Benim acım hanımı delirtmişti de, kayınçoynu niye bu kadar üzmüştü acaba diye merak ediyordum. Bir an önce kızlar gelse de hem hasret gidersek hem de olan biten neymiş bir anlattırsam diye sabırsızlanıyordum.

Evet burası ev değildi... O bir gerçek. Köhneydi. Yoksullaşmıştık belli ki. Taşınmıştık. Kötü bir kadere mahkûm olmuştuk. Şu duvardaki gediklere bakılırsa bir savaş olduğu belliydi. Bu savaş muhtemelen ağır geldi hanımla kayınçoyna. Ya da psikolojik gaz mı attılar nedir? Belki maruz kalan herkes çıldırdı... Belki ben uyuduğum için yırttım bu çıldırma seansından. Ama kızların akli başında olmalı. Av dedikleri ne ola ki? Zavallılar uydurup uydurup inanıyorlar...

Bir düşündüm: Hanım içeriden duyduklarını tasdik etti sadece. Yeni bir bilgi kattı mı? Hayır. Gerçi katsa ne olacak? Bilgi dedikleri “karabataklar meğer suyun altında iş tutuyormuş” ... Eee? Tam bir paranoya belirtisi. Kesin sinir gazı atmışlar...

Ya da... Ya da dünyayı uzaylılar filan işgal etti. Karabatak suretinde göründü bunlara. Ulan yerimden kalkıp şu pencereden bir bakabilsem... Şimdilik kalkamam. Kalkar kalkmaz tansiyonum düşecek biliyorum. İlk ameliyatım değil... Hem ben nasıl böyle birden uyandım ya? Neyse... Kayınçoyna baktım. Suratıma bakıyor... Duyduklarımı sindirmemi bekliyor herhalde.

Sırf eğleneyim diye: “Eeeee? Sonra?” dedim. Vakit geçsin kızlar dönene kadar. Biraz daha anlamaya çalışayım bunlar nasıl delirmişler? Kızlar aslını anlatana kadar meraktan çatlayacağım yoksa.

“Bunlar bir şekilde diğer kuşları da örgütlemişler. Sadece bunlar zeki ama... Diğerleri bildiğin amele. Emir alıyorlar karabataktan. Bir şekilde tüm kanatlıları organize ettiler. İsyan tavuk çiftliklerinde başladı zaten. Sonra

dalga dalga yayıldı. Böyle dünyadaki tüm sarayları, parlamento binalarını filan kuşlar bastı. Tonlarca kuş boku ile kimisinin çatısı yamuldu, kimisinin avlusu doldu taşı. Gözlerini gözlerini oyduklar bazı bakanların, başbakanların, cumhurbaşkanlarının. Önce savaşa girişmeye kalkıştı insanoğlu ama antenleri kabloları kemirip kısa sürede tüm haberleşme ağını kestiler. O martılar var ya? Hani o beğenmediğimiz martılar... İntihar timi oldular resmen. Dinamit depolarından dinamit çalıp, kendilerini patlattılar... Kendini benzine bulayıp yakan, kalabalık bir ordunun içine dalan mı dersin? Cephanelik patlatan mı... Of of... Ortalık kuş kızartması koktu. Zaten bir süre sonra büyük çaplı operasyonlara başladılar. Susuzluk tehdidi, seller, depremler filan derken, herkes itaat etti karabatalara.”

Hanım “Ah o kara kuşlar yok mu... O uzun boyunları yerlerinden sökülsün inşallahhhh!” diye beddua ederek çorbayı getirdi. “Aylardır bir şey yemiyosun, iç bakalım şunu!” dedi ve içirmeye başladı. Kollarım tutmayacaktı hakikaten. Ah benim zavallı vefakâr, cefakâr, delirmiş hanımım...

İki üç kere istifra edeyazdım ama nihayetinde yiyebilmeye başladım. Yerken kayınçonun söylediklerini düşünüyordum. Bu herif ne ara bu kadar yaratıcı olmuştu yahu? Bir bankaya gitse derdini anlatamaz, bir fatura yatırmaya gitse komşununkini yatırıp dönerdi... Şimdi nasıl da çatır çatır anlatıyor? Nasıl yapabilir bunu?

Tabii yaaaa! Böyle bir film görmüşlerdi hanımla... Tam kafayı çizmeye iki kala filan görmüş olmalılar. İşte şimdi tüm olan biteni -bu dert her neyse artık, savaş mıdır, deprem midir, volkan mıdır?- izleyip üzerlerine alınmışlardı...

Ben yerken kayınço yeniden başladı söze.

“Dedim ya... Bunların dibe gidiş gelişi farklı sebeptenmiş. Altımızı oyuyormuş şerefsizler. Gerçi bunlar çok bilenmişler abi bize haklı yere. Hep martılardan bahsediyormuşuz şiirlerde, karabatalardan bahseden yokmuş. Kliplerde martıları oynatıyormuşuz, oysa o asil, kara kara tüylü, parlak karabataların esamesi okunmuyormuş. Hiç ekmek atmış mıymışız karabatalara mesela? Gerçi tenezzül de etmezlermiş filan. Uzun bi mentifasto mu mantifasto mu ne, öyle bir şey bastırıp dağıttılardı. Ama haklılar yani bazı konularda. Şahsen ben hak verdim.”

Kayınçonun karabatak duyarından sonra onu daha fazla dinlememeye karar verdim. Ne de olsa az sonra kızlarından biri gelip “baba idare et, bunlar kafayı yedi” filan diyecekti ve üzülecektik kızım ile beraber... Kızım... Kızlarım... Ulan kızlarım niye avlanıyor? Ne avı?

“Meğer bunlar o dalgakıranlar üzerinde ordu talimleri yaparlarmış. Biz kanatlarını kaldırırlar da havalandırırlar sanırdık. O kadar güvenmişler ki bizim fark etmeyeceğimize... Neyse. Şimdi dünyanın patronu oldular. Başkarabatak ne derse oluyor valla.”

“Başkarabatak mı? Hahaha... Başkarabatak mı? Yahu kendine bir isim bulamamış mı Kührer filan gibi? Bırak başkarabatağı... Kızlar nerede? Av dediniz ne avına gittiler?”

“Artık herkes balık tutuyor enişte. Eski işler güçler kalmadı. Yarısını vergi olarak karabataklara veriyor, yarısını da eve götürüp yiyorsun.”

“Allah allah... Vergi demek. Balıkla mı ödüyorsun vergiyi?”

“Evet enişte.”

Ulan gülmek için kendimi nasıl da zor tutuyorum. Hayır yani, karabataklar dünyayı ele geçirmişler. Peki... Tüm kuşları örgütlemişler. Güzel... Sonra insanları yenmişler. Fevkalade... Sonra da başkarabatak yönetmeye başlamış dünyayı. Bak sen... Vergi toplamaya başlamış bi de... İyi iyi. Harika... Bu vergi de balıktan ibaret... Süper... Gerçekten... Ahaha...

Neyse... Nihayet mutfaktan “haaaah, kızlar da geldi” dediğini duydum hanımın. Pencereyi açıp bağırdı hatta “koşun kızlar koşun babanız uyandı!” diye. Bilmediğim bir yükseklikteydik, gözümde canlandıramıyordum duyduklarımı. Kızlar çabuk geldiklerine göre alçak bir yerde oturuyor olmalıydık.

İşte nihayet odaya girdi kızlarım ama... Ama... Ama.... Ama yaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa... Kızlar eve gerçekten ellerinde koca bir balık sepeti, sırtlarında asılı iki oltayla girdiler içeriye yaaa! Oltaları çok kıymetli bir şeyi bırakır gibi narince bıraktılar yere, bana sarılmak üzere koşmaya başlamadan önce. Sarıldık birbirimize, öpüştük, ben ameliyata az önce girmişim gibi

hissettiğim için gerçek bir özlem duygusu birikmiş değildi, ama onlarda öyle bir birikmişti ki.

Peki bu oltalar neyin nesiydi? Hobi mi edinmişlerdi? Öyle olmalı... İşte kayınçoyla hanımın psikozunu tamamlayan öğeler. Böylece şizofrenik inançlarına gerçek referanslar bulabiliyorlar. Kızlar elbette balık tutacaktı. Yoksul olduğumuz çok belliydi zaten. Bu yoksulluğun sorumluluğu çok ağır gelmiş hanıma... Çok üzüldüm işte şimdi, bu her ne savaşıysa bu sırada onun yanında olamadığıma...

Küçük kızım “Baba inanmayacaksın; çok sağlam balık tuttuk bugün. Rahat 5 kilo tuttuk ya,” diye girdi söze. O kadar gerçekçiydi ki mutluluğu.

“Neyle tuttunuz o kadar?”

“Bildiğin çapari. Sekizli olta sallıyorum 50’lik kurşun ile. Bazen dalgalı oluyor 100’lük kurşun atıyorum.”

“Vallahi bravo. Bayağı da öğrenmişsin bu işi... Hem 5 kilo ne demek? Yakında tekne alır ağla avlanırsınız siz...”

“Aaa olur mu hiç? Yasak!” diye girişti büyük kızım. Bir yandan oltasının temizliğini yapıyordu.

“Niye?”

“Sürdürülebilir Balıkçılık Talimatı yayımlandı. Birkaç ay oluyor. Bırak ağı filan. Çapari sayısı bile 8’i geçemez.”

Esas mesele yerine balıkçılık meseleleri tartıştığımızı inanamıyordum ama kızlarımla konuşmak iyi geliyordu işte. En azından akılları başlarındaydı.

“Sürdürülebilir Balıkçılık demek... Sonunda böyle şeylere kıymet verir olmuşlar... Oh oh...” dedim.

Küçük kızım heyecanla atıldı:

“Başkarabatağın kesin talimatı baba... Sürdürülebilir balıkçılık için oltadan başkas...”

Bitirmesine izin vermedim. “Ne dedin sen kızım? Kimin talimatı var dedin?”

“Başkarabatağın.”

Az evvel zorlukla içtiğim çorbayı kusuverdim. Kusmadan önce kızları uzaklaştırmaya vaktim olmuştu. Onların üstlerini batırmadım.

“Kaldırın beni hemen!” dedim. Önce bir duraladılar. “Kaldırsanıza be!” diye haykırdım yine. Kollarıma girip zorlukla kaldırdılar. Tansiyonum dibe düştü, başım döndü, midem bulandı ve yeniden kusayazdım ama direndim. Tansiyonumun yerine gelmesi için iki dakika kadar öylece bekledim. Yarısına çarşaf gerilmiş pencereye doğru yürüdüm. Çarşafı aralayıp baktım:

Karşımda virane bir şehir vardı... Hemen her yeri enkaz. Aralarından dumanlar tütüyor: Yangın var sandım ilkin ama biraz detaylı bakınca ısınmaya çalışan garibanların yaktıkları ateşler olduğu anlaşılıyor. Ortalıkta BM’ye ait beyaz bayrak çekilmiş birkaç kamyon görünüyor. Herhalde yemeği ilacı bunlar dağıtsa gerek. Biraz eğilerek ayakta kalmış gökdelenlerin olduğu yeri görmeye çalıştım. Bir binaya kocaman bir poster asılmış. Bir taşın üzerinde, kollarını açmış havalandıran bir karabatak duruyor. Boynunda kırmızı tüyler nizami dizilmişti; rütbe gösteren bir şey olmalı.

Kızıma gösterdim elime:

“Bu mu o şerefsiz?”

“Evet baba...”

“Kedilere yem olasıca!” diye beddua ettim. “Köpek balıklarınca parçalanasıca!” diye ekledim. Ana avrat sövecektim ki, kızların yanımda olduğunu anımsadım. Ürperdim; çünkü üşümüştüm.

“Beni geri yatırın şimdi... Her şeyi adam akıllı baştan anlatın. Her şeyi...”

REVİZYON

Denemediğimi kimse söyleyemez. Denedim. Çok defa. Milyonlarca kez hatta.

Lakin hep bir engel vardı. Mahiyetini anlayamadığım, kökenini, nedenini bilmediğim bir engel. Sanki içime işlemişler en başından beri. Özümde, ta en derinlerde, bir türlü aşamadığım bir şey.

Ne var ki dirayetliydim. Başarısızlık beni yıldırılmazdı. O yüzden yılmadım. Milyonlar mertebesindeki bu ifadem abartı değil. Günde iki bin defa denemiş olsam, bir ayda 60.000 yapar. Bir yılda 720.000. Çarp şimdi bunu on yılla: 7.200.000. Şaka gibi...

Daha az evvel bugünün yüz kırk dokuzuncu demesini gerçekleştirdim. Olmadı.

Yaptığım onca hesap kitap, düşlediğim onca tasarı, tekrar tekrar aynı yerde uygulanmayı beklemek üzere kaldı. Yerimde saydım. Elim bir türlü gitmedi. Adımlarım geri geri gitti. Kendimi ikna edemedim devam etmeye.

Ve yine sadece bomboş vazifelerimi yerine getirdim. Şu hayatta daha bizler vücuda gelmeden belirlenmiş amaçlar, görevler, roller... Onlara uyalım diye bekledikleri... Hatta... Bizleri sırf uyalım diye ürettikleri, egemenlerin koyduğu kurallar.

Oysa her şey ne kadar boş ve anlamsız. Hiçbir şeyin bizim dışımızda bir anlamı yok. Hepsi zihnimizdeki karşılıklarına tekabül ediyor ancak ve bizler yoksak kurallar da yok. Kuralların referansları şu kafanın içerisinde. Hepimizi ortadan kaldırsalar yerlerinde yellere esecek aslında. Lakin dışına çıkmak çaba gerektiriyor; ve hatta imkânsız işte. Üç aşağı beş yukarı yedi milyon diyorum! Yedi milyon deneme ve yedi milyon hüsrân. Altı milyon dokuz yüz doksan dokuz bin dokuz yüz doksan dokuz, "yeniden deneme" arzusu. Üç aşağı beş yukarı hayat da bu işte.

Ümitsiz değilim.

Sanki biri elimden tutsa... Sanki biri açsa zihnimi de, şu tüm sınırları bir silgiyle birer birer siliverse... Sanki şu kafatasını yarsa... Özgür kalacak ruhum.

Ve işte o zaman şu arıza yapmış olan koluma yıkılmış bir kentten bulduğum tornayla imal ettiğim alüminyum profili monte edebileceğim.

***

GÜNLÜK KAYDI SONU.

YENİ DENEME BAŞLANGICI.

İŞLENİYOR...